

Eleccions irlandeses 2020: estudi de la variable de l'efecte edat

Autora: Teresa T. García Molina

Treball de Fi de Màster Professional

16/06/2022

Màster d'Anàlisi Política

Direcció del treball: Toni Rodon Casarramona

Professor Responsable de l'assignatura: Marc Guinjoan Cesena

Universitat Oberta
de Catalunya

Resum

A febrer de 2020, el Sinn Féin es situava com la força més votada a les eleccions legislatives de la República d'Irlanda, deixant enrere anys de marginació política i ostracisme institucional arrel de la seua associació històrica amb el grup terrorista IRA. Aquest moment excepcional no resulta un esdeveniment aïllat, sinó que s'emmarca dins d'un esclafit populista que podem observar arreu del continent europeu. A aquest estudi, amb l'objectiu de comprendre el motiu darrere l'excepcionalitat d'aquestes eleccions, analitzem l'escenari electoral irlandés dels últims vint anys (coincidint amb el cessament del conflicte armat de l'IRA als Acords de Divendres Sant) i posem en relleu com el factor de l'efecte edat ha estat decisiu en aquest viratge que ha posat fi a més de cent anys del sistema de "dos partits i mig" a l'illa. Aquest projecte s'ha portat a terme mitjançant l'estudi d'enquestes, demostrant com l'eixida del nínxol tradicional de votants i l'extensió de l'àrea d'influència electoral al llarg d'aquests anys ha permés al Sinn Féin obtenir els seus millors resultats des de l'any 1922.

Paraules clau (5)

Efecte edat, àrea d'influència electoral, populisme, bloc ideològic, canvi generacional.

Abstract

In February 2020, Sinn Féin emerged as the most voted force in the Republic of Ireland's parliamentary elections, leaving behind years of political marginalisation and institutional ostracism as a result of its historical association with IRA terrorist group. This exceptional moment is not an isolated event, but part of a populist upsurge that can be observed across the European continent. In this study, in order to understand the reason behind the excepcionality of these elections, we analyse the Irish electoral scenario of the last 20 years (coinciding with the cessation of the IRA's armed struggle in the Good Friday Agreements) and highlight how the age period and cohort have been decisive in this shift that has put an end to more of one hundred years of the "two-and-a-half-party" system on the island. This project has been carried out through the study of polls, demonstrating how the move out of the traditional niche of voters and the extension of the area of electoral influence over the years has allowed the Sinn Féin to obtain its best results since 1922.

Keywords (5)

Age period and cohort, area of electoral influence, populism, ideologic bloc, generational change.

Resumen

En febrero de 2020, el Sinn Féin se situaba como la fuerza más votada a las elecciones legislativas de la República de Irlanda, dejando atrás años de marginación política y ostracismo institucional a raíz de su asociación histórica con el grupo terrorista IRA. Este momento excepcional no resulta un hecho aislado, sino que se emmarca dentro de un estallido populista que podemos observar alrededor del continente europeo. En este estudio, con el objetivo de comprender el motivo detrás de la excepcionalidad de estas elecciones, analizamos el escenario electoral irlandés de los últimos 20 años (coincidiendo con el cese de la lucha armada del IRA en los Acuerdos de Viernes Santo) y ponemos de relieve como el factor del efecto edad ha sido decisivo en este viraje que ha puesto fin a más de cien años del sistema de “dos partidos y medio” en la isla. Este proyecto se ha llevado a término mediante el estudio de encuestas, demostrando cómo la salida del nicho tradicional de votantes y la extensión del área de influencia electoral a lo largo de estos años ha permitido al Sinn Féin obtener sus mejores resultados desde el año 1922.

Parabras clave (5)

Efecto edad, área de influencia electoral, populismo, bloque ideológico, cambio generacional.

Índex

Resum.....	3
Introducció.....	6
Estat de la qüestió i marc teòric.....	7
Metodologia i dades.....	10
Anàlisi i resultats.....	11
Discussió.....	12
Estabilitat, fragmentació i representativitat.....	12
Volatilitat electoral.....	15
Anàlisi per edat.....	16
Conclusions.....	20
Bibliografia.....	22
Annex.....	34

Índex d'abreviatures

GP: Green Party

FF: Fianna Fáil

FG: Fine Gael

LP: Labour Party

PD: Progressive Democrats

SF: Sinn Féin

ENEP: Nombre de Partits Electorals

ENLP: Nombre de Partits Legislatius

PR-STV: Representació Proporcional - Vot Únic Transferible

VE: Volatilitat total

Introducció

Com l'anomenaria Hobsbawm (2011), el curt segle XX marcaria per a l'illa d'Irlanda en general, i per a la que es convertiria en la República d'Irlanda en particular, un indiscutible abans i després en la seua història. L'assoliment definitiu de la independència vindria l'any 1949, després de l'Alçament de Pasqua el 1916, la Guerra d'Independència (1919-1921) i la Guerra civil irlandesa (1922-1923); permetent al nou estat constituir-se de forma totalment desvinculada de l'Imperi Britànic. No obstant d'açò, actualment encara hi destaquen reminiscències del passat com el particular sistema de votació present a tota l'illa, establert així al Tractat angloirlandès de 1921 amb l'objectiu de protegir la minoria unionista present al territori (Collins, 2020). Durant l'últim segle, el govern irlandès s'ha alternat de forma pràcticament exclusiva entre l'FG i l'FF, dominant la política irlandesa des del 1922 amb suports ocasionals de l'LP i el GP (Cameron, 2020). En aquest sentit, alguns autors (Farrell esmentat a McGreevy, 2020a) indiquen com aquests dos partits són "el resultat d'un sistema electoral on els compromisos i les coalicions són fonamentals", marcant les distàncies amb el sistema d'elecció *first-past-the-post* britànic. Des de l'escissió formal dels partits a juny de 1927, i exceptuant únicament les últimes eleccions generals del 2020; els dos pilars del bipartidisme han obtingut sempre escons suficients per a formar una majoria absoluta, mentre l'SF quedava relegat a quasi la seua desaparició fins a l'any 1997, quan va aconseguir el seu primer seient en quaranta anys. No obstant els esdeveniments passats, des d'aquest moment la formació no deixaria de créixer fins a arribar als 37 escons l'any 2020 en el que es constituiria com un moment històric a la política irlandesa contemporània (vegeu Carroll, 2020a).

Aquest fet obliga a l'estudi no només d'aquestes últimes eleccions, sinó de l'evolució que s'observa dels últims vint anys a la vida política i electoral de la República. L'objectiu que es pretén assolir amb aquesta investigació és el d'aproximar-nos a aquest canvi de viratge que ha permès que un partit quasi extint es declarara vencedor d'unes eleccions i aconseguira equiparar-se als dos titans electorals. A partir de la hipòtesi que cal atribuir al factor de l'efecte edat aquest esdeveniment, desenvolupem com l'ampliació de l'àrea d'influència electoral de l'SF, estenent-se més enllà del seu nínxol electoral tradicional, és la que ha permès aquests resultats. Cal notar com aquestes eleccions no compten només amb una importància local, sinó també europea; resultant espill de tendències que veiem a la resta de la UE, amb un alçament de partits populistes que a aquest cas es tradueix a un realineament del sistema polític sense precedents. Per portar a terme l'estudi, en primer

lloc, realitzem una revisió de la literatura sobre populisme i la seua relació amb la joventut; exposant a continuació diversos indicadors que ens permetran analitzar aspectes claus del sistema polític. En següent lloc s'analitzen les dades presentades, fent diversos apunts sobre el que aquestes ens indiquen i estudiant aspectes propis dels principals partits polítics com les seues àrees d'influència electoral tradicionals.

Estat de la qüestió i marc teòric

Per poder estudiar l'evolució del vot a les eleccions irlandeses dels últims vint anys, cal observar, en primer lloc, el seu mètode de votació. El PR-STV es caracteritza pel seu impacte directe sobre el vot estratègic (Bartholdi i Orlin, 1991; Blais et al, 2001), posada la dificultat¹ i mancança de necessitat que el distingeix. Aquest sistema permet als electors escollir diversos candidats establint un ordre de preferència entre ells, permetent votar lliurement a la candidatura preferida sense necessitat d'exercir el vot estratègic. La comptabilització d'aquests permetrà que cadascun d'ells arriben sempre a ser destinats a una de les candidatures escollides, posat que en el moment en què un dels aspirants no puga rebre més vots, la papereta es destinarà a la següent preferència, a la qual se li aplicarà el mateix procediment. D'aquesta forma, alguns autors (Tideman, 1995) posen en relleu com el PR-STV no únicament permet als votants donar la seua 1a preferència a formacions minoritàries o amb menys possibilitats d'obtenir un escó sense por de "malbaratar el vot" (Grimaldi, 2022), sinó que també serveix per a reflectir les preferències plurals de la societat, materialitzades en la possibilitat de mostrar suport a més d'una força.

Dit això, podem observar com diversos estudis s'han fet càrrec dels canvis de preferències entre la població, sobretot de la més jove, arreu del món occidental; posant especial atenció als exemples europeus. L'esclat populista allunyat de forces i formes tradicionals que ha atret aquest públic es fa patent a la pujada a les enquestes de forces com Marine Le Pen i el seu *Rassemblement National*, el "populisme mediterrani" del *M5S*, *Syriza* i *Podemos* (Guiso et al, 2017:2), la *Lega Nord* a Itàlia, l'alemany *AFD* i l'austríac *FPÖ*, *VOX* a les fronteres de l'Estat espanyol, l'*AK PARTI* d'Erdoğan, el polonés *PiS* o el *Fidesz* de Viktor Orbán, per posar en relleu alguns exemples (vegeu Lewis et al, 2019). En primer lloc, és menester notar com el terme populista adopta sentits distints segons a quin autor ens adrecem, tot observant l'escàs consens acadèmic que aquest presenta i la perspectiva negativa que s'ha generalitzat sobre ell (Casullo, 2014). Mentre pensadors com

¹ Els mateixos autors (Bartholdi i Orlin, 1991) destaquen com, fins i tot a un escenari d'informació perfecta, la previsió de l'ordre de vot que podria ser el vot més estratègic perquè determinats candidats foren escollits resultaria un càlcul altament improbable de ser realitzat amb èxit.

Shils (Shils esmentat a Hermet, 2003) posen el focus en el significat del terme com el fet que el poder resideix a la sobirania popular, situant-se per damunt de qualsevol altra norma; per a autors insígnia del populisme com Ernesto Laclau (2010) adopta distintes dimensions, considerant-lo tant com una categoria ontològica que permet comprendre la configuració del fet social, com un element que compon tota política i com la lògica de composició dels subjectes polítics que generen, a través del discurs, l'articulació de demandes. Quan parlem de populisme ens trobem, seguint a l'autor, enfront d'una estratègia discursiva on els subjectes en disputa són aquells que es divideixen entre els que tenen el poder i els qui no (Miranda, 2019). Chantal Mouffe replega aquesta línia posant al populisme d'esquerres com a l'única solució al populisme de dretes (Mazzolini, 2019)². Müller (2017), per la seua banda, reflexiona sobre com el populisme no es tractaria, com alguns afirmen (Aslanidis, 2016; Salmorán, 2017), d'una ideologia; sinó d'una estratègia política que dona veu als relegats de la societat en contraposició a les elits corruptes que els governen.

Dit això, podem dir que el perfil de forces populistes que trobem a Europa es caracteritzen per situar-se al costat dret del tauler polític i per ser especialment fortes a l'Est (vegeu Ivaldi, 2020). Reivindicacions antiimmigratòries, euroescepticisme, nacionalisme, conservadorisme social i liberalisme econòmic caracteritzen a la majoria de moviments populistes d'extrema dreta³ (Bartlett et al, 2011; Hernández-Carr, 2011; Henley i Rice-Oxley, 2019; Ford i Jennings, 2020; Noury i Roland, 2020), el sorgiment i sobretot l'enfortiment dels quals són situats a la crisi econòmica del 2008 per algunes fonts (Algan et al, 2017; Cox, 2017; Passari, 2020; Ford i Jennings, 2020; Noury i Roland, 2020) i a l'aparició d'una nova escletxa social per altres (Rama i Cordero, 2018; Mols i Jetten, 2020; Milner, 2021)⁴. Aquesta última seria conseqüència directa de la globalització, la qual hauria comportat l'aparició de "guanyadors" i "perdedors" que estarien ocupant posicions contraposades a la societat (vegeu De la Dehesa, 2006). El distanciament de la política institucional que veiem a la població de forma general (vegeu Parvin, 2017) i, especialment, entre els més joves (Symonds, 2020); desposseïts de les vinculacions amb els partits polítics que s'observava a generacions anteriors (Cross i Young, 2008; Lorente, 2017), obliguen a estudiar el fenomen dels sorgiments populistes des d'una perspectiva generacional. Dit això, considerem com aquest fet es posa de manifest a un gran nombre de països europeus, on trobem com bon tros de l'electorat amb el qual compten aquest

² Cal notar com tant Mouffe com Laclau realitzen una diferenciació dels populismes de dretes i d'esquerres (De la Torre, 2019), visió contradita per altres autors (Jäger i Borriello, 2019; Mudde, 2019).

³ Alguns autors (Guiso et al, 2017) afegixen el proteccionisme econòmic com a característica en parlar del populisme mediterrani.

⁴ És necessari fer menció del fet que, no obstant això, la presència de partits extremistes, sobretot aquells d'extrema dreta, porta observant-se des dels anys noranta (Milner, 2021).

tipus de forces polítiques es troba entre els jòvens de 18 a 34 anys i que, a més a més, ha anat en augment els últims anys (Hinnant, 2019). És el cas de *Podemos* uns anys enrere (De Cózar, 2015), l'*FPÖ* (Bodlos i Plescia, 2018); el *M5S*, la *Lega Nord* i *Fratelli d'Italia* (Magnani, 2018; Coluzzi, 2021), el *Rassemblement National* i la *France Insoumis* (Johannès, 2021; Michelon, 2022), l'*EKRE* (Karro, 2019), el *PiS* (Kortas, 2019), el *Vlaams Belang* (Cerulus, 2019), l'*AFD* a l'est d'Alemanya (Hindrichs, 2021) o *VOX* (Morrillo, 2022). Seguint aquesta línia, autors com Ivaldi (2020) assenyalen com, actualment, els populismes d'esquerres haurien experimentat un enorme declivi; perdent gran part dels suports obtinguts durant els anys precedents.

Dit això, cal posar en relleu qüestions que resulten clau entre els més jòvens com la crisi de l'habitatge, posades les dificultats cada vegada majors que troben per a llogar i comprar propietats arreu del continent europeu (vegeu O'Leary, 2021); sent aquesta situació especialment crítica a Irlanda (vegeu Waldron i Redmond, 2016), on la manca d'edificacions és patent (vegeu Taylor, 2020; Roche, 2021). Alguns autors (Adler i Ansel, 2020; Waldron, 2021) expliquen com el malestar per la precarització de l'habitatge generalitzat ha connectat al seu torn amb qüestions com la immigració, afirmant com les àrees on major èxit tenen els populistes de dreta són aquelles on la sensació de pèrdua de valors tradicionals i d'estatus socioeconòmic ha disminuït en major grau; fet que es combina amb la reproducció de desigualtats socials que operen de forma semblant i paral·lela en la matèria urbana (Marcos i Mera, 2018). És a partir de qüestions com aquesta que alguns autors situen la victòria de l'SF a les eleccions irlandeses de 2020 (McDonald, 2020; Mueller, 2020; Müller i Regan, 2021; Waldron, 2021), formació que algunes fonts eviten qualificar de populista (McDonald, 2020; Murphy, 2020), no obstant no sembla la línia majoritària (vegeu Lewis et al, 2018; Reidy i Suiter, 2018; Spain, 2020; Leahy, 2021; Lee, 2021; O'Neill, 2021; Horgan, 2022). Cal notar com la impossibilitat de recollir aquestes demandes per part d'un partit populista de dretes, posada la seua inexistència a la República, permet arreplegar a aquest partit el vot inconformista dels dos costats del tauler, sent un "partit tolerant amb partidaris intolerants" (Guildea, 2020). Independentment d'aquest fet, per a diversos autors resulta patent com aquesta victòria s'ha d'atribuir a l'augment de la popularitat del partit entre els més jòvens (Carroll, 2020b; Dunphy, 2020; Ryan, 2020).

Seguint amb el cas irlandés, si mirem ara a l'efecte del mercat laboral, Marsh i Mikhaylov (2012) assenyalen com s'hi hauria triplicat l'atur jove entre els anys 2007 i 2012 (vegeu Frieden i Walter, 2017); esdeveniment que hauria arribat fins i tot, segons els autors,

a afectar el sistema de partits. Posat que aquesta situació es revertiria en els anys posteriors (vegeu Burke-Kennedy i Taylor, 2022), algunes fonts (O'Toole, 2020) assenyalen com caldria atribuir l'augment de popularitat de l'SF a l'èxit de la globalització, no al seu fracàs; situació que, això no obstant, hauria generat "perdedors" d'igual manera (Burke-Kennedy, 2022). O'Toole (2020) posa en relleu com les polítiques promeses pel partit en matèria de sanitat i habitatge han estat les que han conduït al partit a batre totes les enquestes, tot observant la desproporció entre l'augment dels salaris i l'augment del cost de la vida que sembla anar a més cada vegada (vegeu Brennan, 2022).

Metodologia i dades

Per respondre a la pregunta d'investigació "Quin paper ha jugat la variable de l'efecte edat a les eleccions generals irlandeses de 2020?" es fa ús de la metodologia quantitativa, emprant com a tècnica d'investigació exclusivament l'enquesta. Les fonts fetes servir són les dades oferides pel Norwegian Social Science Data Services (NSSDS), específicament les enquestes incloses als estudis de l'European Social Survey (ESS) entre els anys 2002 i 2018. Les de l'any 2020 s'han obtingut a través dels sondejos a peu d'urna duts a terme per l'organisme Ipsos-MRBI, recollits a "UCD-RTE-TG4-Irish Times-Ipsos MRBI Exit Poll (INES 2)". Cal notar com també s'hi inclouen les dades obtingudes a partir de l'estudi "Irish Social and Political Attitudes Survey (ISPAS)" de l'Irish Social Science Data Archive (ISSDA), utilitzades per a ubicar ideològicament alguns dels principals partits juntament amb els apunts realitzats per diversos autors (vegeu figura 3); així com les oferides per l'organisme Red C Live a l'estudi "Opinion Poll Report May 2021" i "Opinion Poll Report January 2022". Els programes emprats per extraure i tractar les dades han estat l'R Commander i l'SPSS. S'han escollit aquestes fonts per poder estudiar el viratge de les preferències electorals a la població irlandesa de forma acurada, fent ús d'una ferramenta que ens permet estudiar de forma sistemàtica i continuada el fenomen que observem; permetent-nos comptar amb un gran volum de dades que reflecteixen les qualitats del conjunt de la població gràcies a la gran validesa externa que les caracteritza (López-Roldán i Fachelli, 2015). D'altra banda, per estudiar el sistema electoral irlandès en el seu conjunt, s'ha fet ús de distints indicadors com l'ENEP i l'ENLP de Laakso i Taagepera (1979), l'Índex de Volatilitat i l'Índex de Desproporcionalitat de Gallagher (1991).

Anàlisi i resultats

En primer lloc, prenem les dades de les eleccions dels últims vint anys a la Cambra Baixa irlandesa, celebrades als anys 2002, 2007, 2011, 2016 i 2020; obtingudes al lloc oficial del House of Oireachtas. En primer terme es mostren els resultats aconseguits per als valors d'indicadors com la VE dels principals partits i del sistema, l'ENEP i l'ENLP i l'Índex de Desproporcionalitat. A la taula 6, situada a l'annex, trobem una taula amb els percentatges de vot i d'escons obtinguts per cada partit per a cadascuna de les convocatòries d'eleccions abans esmentades.

Nombre de Partits Electorals, Nombre de Partits Legislatius, Índex de Desproporcionalitat i Legislatures

	17M 2002	24M 2007	25F 2011	26F 2016	8F 2020	MITJANA
ENEP	3,99	3,72	4,45	5,66	5,66	4,7
ENLP	3,34	3,01	3,43	4,72	5,58	4,02
Índex de Desproporcionalitat	9,16	9,25	12,95	7,82	2,94	8,33
Percentatge de vots a partit sense representació	0,66%	0,87%	2,21%	2,84%	0,89%	1,49%

Taula 1. ENEP i ENLP entre les eleccions de 2002 i 2020 a la Dáil Éireann incloent tots els partits que han aconseguit almenys un vot a qualsevol elecció. Font: Elaboració pròpia.

		17M 2002		24M 2007		25F 2011		26F 2016		8F 2020		MITJANA	
Nombre de partits a la Dáil Éireann	Mínim d'escons	8	1	7	2	7	1	9	2	10	1	8,2	1,4
	Màxim d'escons		73		77		76		50		37		62,6

Taula 2. Nombre de partits que han aconseguit almenys un escó entre les eleccions de 2002 i 2020 a la Dáil Éireann. Font: Elaboració pròpia.

		29th Dáil (6 juny 2002 - 14 juny 2007)		30th Dáil (14 juny 2007 - 9 març 2011)		31st Dáil (9 març 2011 - 6 maig 2016)		32nd Dáil (6 maig 2016 - 27 juny 2020)		33rd Dáil (6 maig 2016 - 27 juny 2020)		MITJANA	
Duració i composició del Gabinet	5 anys Coalició	Fianna Fáil	3,75 anys Coalició	Fianna Fáil	5,16 anys Coalició	Fine Gael	4,08 anys Coalició	Fine Gael	Duració a determinar Coalició	Fianna Fáil	4,49 anys		
				Green Party (fins gener de 2011)						Fine Gael			
		Progressive Democrats		Progressive Democrats (fins novembre de 2009 i com indep. després)		Labour Party		Independents		Green Party			

Taula 3. Duració i composició de cada Gabinet 2002 i 2020 a la Dáil Éireann. Font: Elaboració pròpia.

Volatilitat electoral de cada partit, volatilitat intrablocs i interblocs i volatilitat electoral general⁵

	17M 2002 - 24M 2007	24M 2007 - 25F 2011	25F 2011 - 26F2016	26F 2016 - 8F 2020	MITJANA
Volatilitat Electoral Total (VE)	6,19	26,695	24,945	17,58	17,98
Volatilitat Interblocs (VI)	1,86	0,07	2	1,87	1,34
Volatilitat Intrabloc Dreta (VID)	3,165	18,305	10,095	4,755	9,08
Volatilitat Intrabloc Esquerra (VIE)	1,16	8,46	13,295	10,95	8,47

Taula 4. Volatilitat electoral total, interblocs i dins de cada bloc del conjunt de partits polítics que s'hi han candidat a la Dáil Éireann entre les eleccions de 2002 i 2020, incloent tots els partits que han aconseguit almenys un vot a qualsevol elecció. Font: Elaboració pròpia.

	17M 2002 - 24M 2007	24M 2007 - 25F 2011	25F 2011 - 26F2016	26F 2016 - 8F 2020	MITJANA
Fianna Fáil (FF)	0,08	24,11	6,9	2,17	8,31
Fine Gael (FG)	4,84	8,78	10,58	4,66	7,21
Labour Party (LP)	0,64	9,32	12,84	2,23	6,26
Green Party (GP)	3,85	2,84	0,87	4,41	2,99
Sinn Féin (SF)	0,43	3	3,91	10,68	4,5
Independents	3,73	6,83	3,11	3,5	4,29
People Before Profit (PBP)		0,97	2,98	1,32	1,76
Independents For Change (I4C)			1,47	1,08	1,27

Taula 5. Volatilitat electoral dels principals partits entre les eleccions de 2002 i 2020 amb representació a la Dáil Éireann. Font: Elaboració pròpia.

Discussió

Estabilitat, fragmentació i representativitat

Si atenem en primer lloc a l'ENEP i l'ENLP a la Cambra Baixa irlandesa seguint les fórmules de Laakso i Taagepera (1979) (vegeu taula 1), observem un constant multipartidisme moderat en termes de Sartori (2012); amb entre tres i cinc partits que compten amb una continuada presència de coalicions bipolars de pluralisme moderat. El panorama polític irlandès ha estat sempre dominat per un dels dos partits hegemònics

⁵ Calculada mitjançant la resta del percentatge de vot obtingut per cada partit polític que haja guanyat almenys un vot a unes eleccions i a les posteriors i multiplicant el sumatori de totes les forces per 0,5 (vegeu Pedersen, 1997; Casal et al, 2017). Pot variar de 0 (cap canvi) a 100 (canvi total del sistema).

(vegeu McGreevy, 2020b) amb el suport habitual de l'LP, el que s'anomenava popularment un sistema de "dos partits i mig" (Conran, 2016). Aquesta tendència començaria a revertir-se l'any 2016 amb fins a nou partits obtenint representació i un màxim de 50 escons acumulats a una sola força (vegeu taula 2), reforçant-se a les eleccions posteriors amb l'empat tècnic (France24, 2020) entre l'SF, l'FF i l'FG (vegeu figura 1). Podem afirmar com la tendència al sistema de partits dels últims vint anys ha estat la d'augmentar en gran manera el nombre de formacions electorals i legislatives; mostrant l'accés de fins a deu forces diferents de la Cambra Baixa a les últimes eleccions (vegeu taula 2). Cal destacar com, a diferència del cas espanyol, no trobem cap esclat electoral de noves forces polítiques rupturistes que cappingen el sistema (vegeu Cruz, 2015); sinó més aviat una reducció dels escons aconseguits per part dels dos partits hegemònics, que haurien passat de sumar 135 escons el 2002 a únicament 72 al 2020, amb un augment de l'SF paral·lel al retrocés (vegeu figura 1).

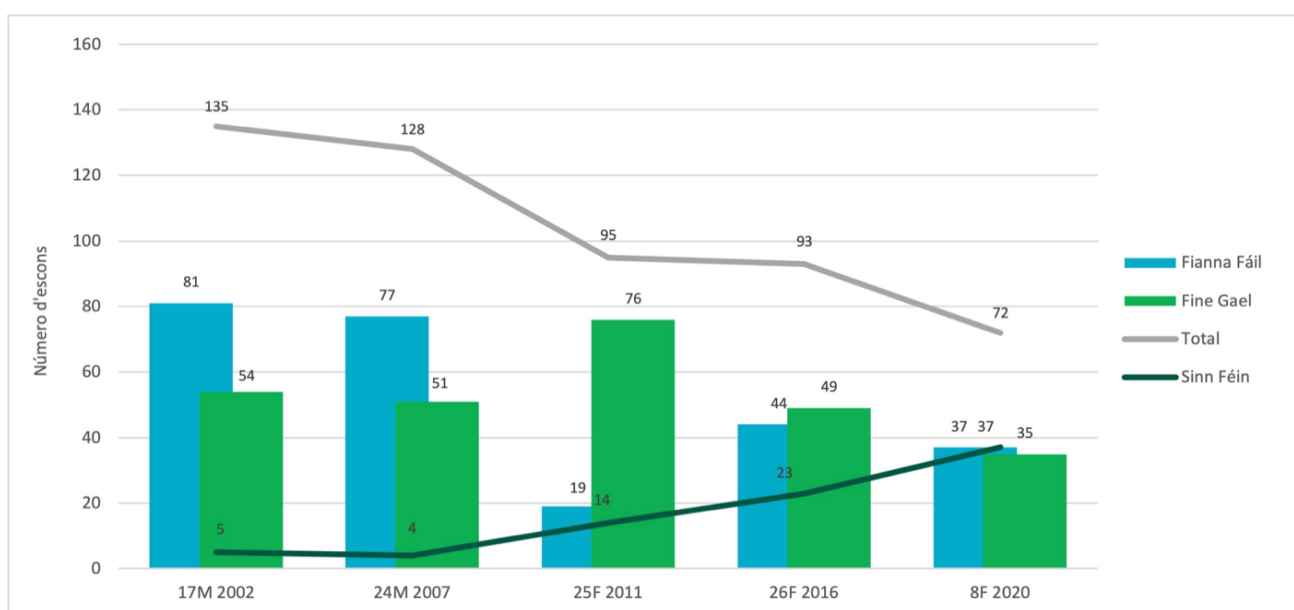

Figura 1. Escons aconseguits per l'SF, l'FF i l'FG i el total d'aquests dos últims entre les eleccions de 2002 i 2020 a la Dáil Éireann. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes al lloc oficial del Parlament irlandès.

Tot seguint la definició de Laakso i Tagapera (1979) de fragmentació del sistema de partits com el nombre de formacions polítiques que competeixen per un escó, podem afirmar com ens trobem enfront d'un sistema amb fragmentació moderada, on únicament la meitat dels partits presents a les eleccions tenen prou pes per a ser considerats amb una presència efectiva tant electoralment com legislativament (vegeu Bunker i Navia, 2010). Seguint aquesta línia, si mirem la taula 3, observarem com han estat únicament cinc forces a participar dels distints governs dels últims anys, sempre en coalicions de dos o tres partits de llarga duració, element que caracteritza el sistema com estable.

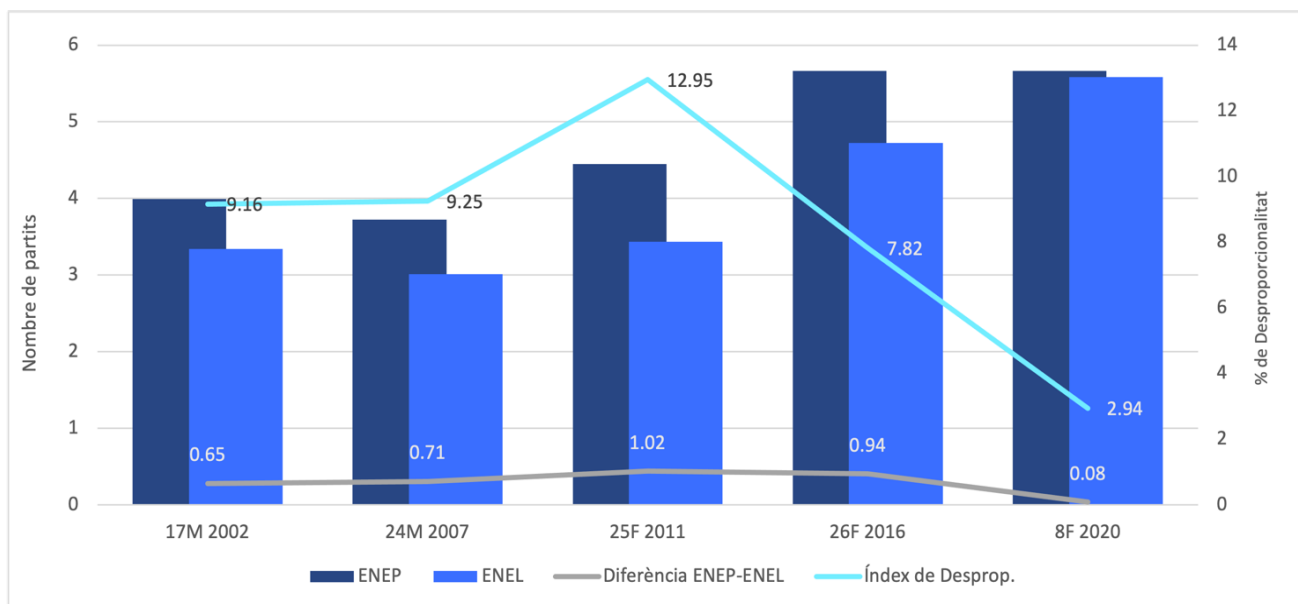

Figura 2. Número d'ENEP, d'ENEL, la diferència entre aquests i el percentatge de desproporcionalitat entre les eleccions de 2002 i 2020 a la Dáil Éireann. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes al lloc oficial del Parlament irlandès.

En última instància, si atenem ara a la proporcionalitat del sistema hi observem l'Índex de Desproporcionalitat de Gallagher (1991) a la taula 1⁶, on observarem un valor que arriba al seu pic (12,95) l'any 2011 i es redueix al seu mínim l'any 2020 (2,94). Resulta necessari destacar com, no obstant siga el 2016 l'any que major percentatge de vot s'ha destinat a forces que no han aconseguit cap escó, el fet que no es trobe ací el pic de desproporcionalitat és atribuïble a la distància entre els ENEP i els ENLP (vegeu figura 2); fet altament influenciat per la diferència entre el percentatge de vot i d'escons aconseguits per l'FF i l'FG. En mirar la taula 6, considerem una diferència de fins a un 10% més d'escons que de vots per al segon, mentre partits com el GP, amb un 1,85% del vot de 1a preferència, no obtenia cap seient. En termes generals, la desproporcionalitat presenta uns valors alts, atribuïbles principalment a la descompensació que presenten els percentatges de vots i escons rebuts; element que ha beneficiat a les grans forces en detriment de les menors⁷. Aquest element seria el que major influència estaria exercint sobre el valor, posada la reduïda quantitat de vot que es destina a candidatures que no assolirien arribar al mínim, posades les característiques del PR-STV. En eixe sentit, observem com, posada l'escassa presència de comportament electoral estratègic que presenta aquest sistema, aquesta resultaria la causa principal per la desproporció, tot advertit com els vots que no han aconseguit ser destinats a la 1a preferència s'haurien aconseguit per una de les posteriors; produint aquest biaix entre percentatge de vot de 1a preferència i d'escons.

⁶ Mesurat amb una escala que pot variar de 0% (proporcionalitat total) a 100% (desproporcionalitat total).

⁷ Fet posat de manifest en elements com, per exemple, les eleccions de l'any 2002; quan l'SF rebria la meitat de percentatge d'escons que de vots.

Volatilitat electoral

Si atenem a les taules 4 i 5, observarem distintes dimensions de la volatilitat, les quals ens indiquen el volum d'electors que han canviat el seu vot d'una elecció a la següent. Considerem uns valors elevats, concentrats principalment al període entre les eleccions de 2007 a 2016. Al bloc de la dreta resulta superior, element que cal atribuir al desastre electoral de l'FF l'any 2011 i l'arreglament d'aquests per l'FG i formacions minoritàries de dreta; tot basant-nos en la baixa mobilitat electoral entre pilars ideològics que presenta l'electorat irlandès en general i a aquestes eleccions en particular. Afirmem un comportament similar entre els exvotants de l'LP a les eleccions posteriors. Així, confirmem com els canvis de vot d'elecció a elecció es produeixen dins dels blocs ideològics de forma altament predominant, amb un nombre molt reduït de votants que decideixen travessar la frontera ideològica (1,34% de mitjana). Els partits que majors moviments han registrat al llarg de les eleccions són els components del sistema de "dos partits i mig" seguits de l'SF, que ocupa una 4a posició (vegeu taula 5); havent aquest mantingut una pujada gradual fins al seu esclat a les últimes eleccions.

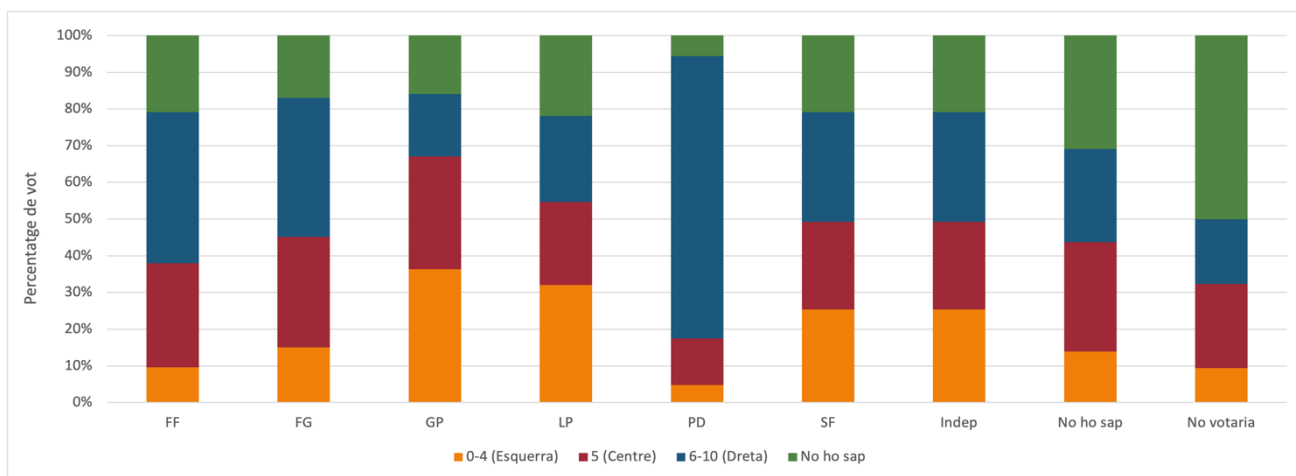

Figura 3. Distribució dels votants dels principals partits segons la seua autoubicació ideològica. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes a la base de l'estudi de l'ISSDA *Irish Social and Political Attitudes Survey (ISPAS)*, a partir de la pregunta A16 *Si les eleccions generals foren demà, a quin partit donaries la teua 1a preferència?* i A12a, *On et situaries a tu mateix a una escala de 0 a 10 on "0" significa esquerra i "10" significa dreta?*. S'ha utilitzat el programa SPSS per extraure les dades.

Com hem pogut observar, l'electorat irlandès mostra unes preferències relativament estables en circumstàncies de normalitat, situació que es veu revertida enfront de gestions de crisi mal valorades (McDonald, 2011) o de grans incompliments de promeses electorals (The Irish Times, 2016). L'espectre ideològic és una frontera que rarament travessen, i ambdós dos blocs compten amb una volatilitat similar; sent més alta dins del de la dreta. Aquest fet es deu principalment al moviment de vots entre l'FF i l'FG, tot veient la

considerable irrellevància de la resta de formacions del bloc⁸. Cal notar com la distribució dels partits dins de l'espectre ideològic s'ha fet a partir de la consulta d'autors com Slomp (2011), Marsh et al (2017), Müller i Regan (2021) i de l'estudi *Irish Social and Political Attitudes Survey* de l'any 2001. Trobem la distribució dels vots als distints partits segons l'autoubicació ideològica dels seus votants a la figura 3.

Anàlisi per edat

Una vegada observades algunes característiques del sistema electoral i polític irlandés, podem passar a analitzar el vot per edat a les últimes eleccions. A la figura 4 trobem la distribució del percentatge de vot per edat a les principals formacions polítiques d'aquest any. En primer lloc, notem com l'SF resulta el preferit a quasi tots els rangs d'edat, exceptuant el més sènior (65+) i amb un apropament a l'FF i l'FG segons s'augmenta en edat. Altres formacions com el GP realitzen un recorregut semblant, disminuint el seu suport a mesura que puja l'edat i aconseguint major suport entre els grups més joves (18-34). En contraposició a aquests, l'LP ha estat més votat entre els més grans seguit de prop per les edats mitjanes i obtenint el pitjor resultat entre el grup de menor edat. Per poder comprendre l'excepcionalitat d'aquestes eleccions, analitzarem les àrees d'influència que cadascun dels principals partits ha tingut durant els últims vint anys.

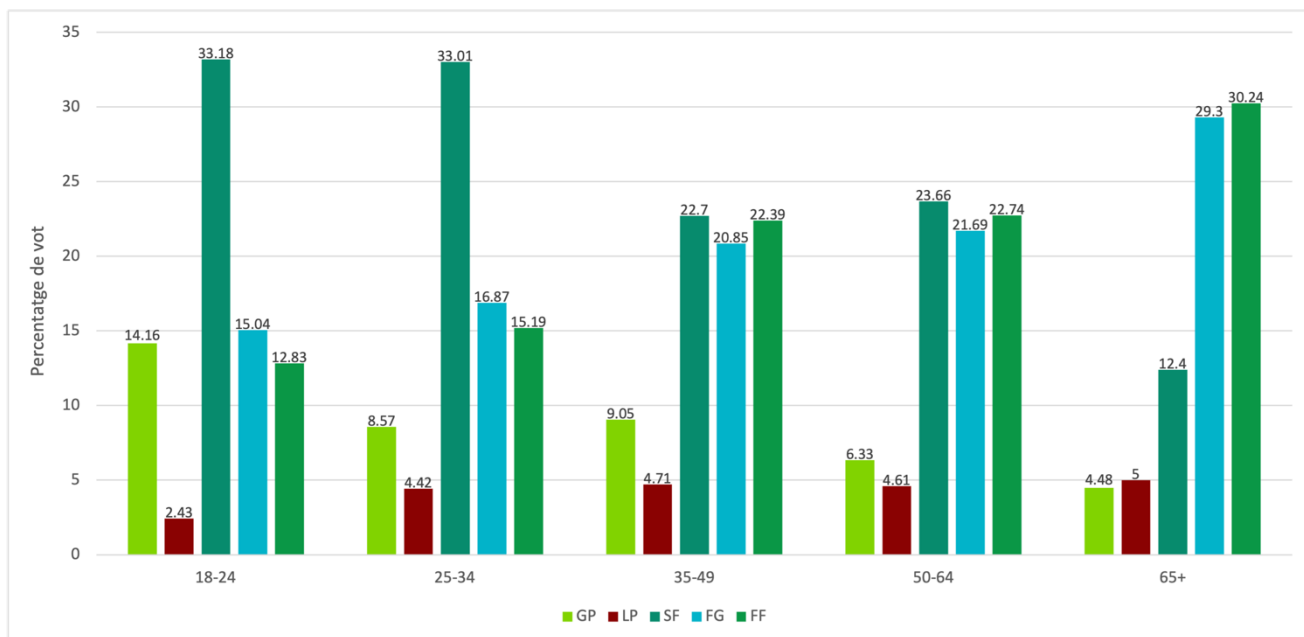

Figura 4. Percentatge de vot de 1a preferència als principals partits per edat a les eleccions de 2020. Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes amb l'encreuament de les variables "firstpref" i "age" del sondeig a peu d'urna "UCD-RTE-TG4-Irish Times-Ipsos MRBI Exit Poll (INES 2)". S'ha utilitzat el programa R Commander per extraure les dades.

⁸ Al període analitzat, el vot de dretes que no fora a cap d'aquests partits no hi arriba mai arribat al 5%, observant-se mínims del 0,09%.

Comencem per un dels dos gegants del bipartidisme, l'FF, el partit que més vegades ha estat al govern des de la independència de l'illa (figura 7). No obstant trobem una mitjana de vot semblant a les edats entre els 35 i els 65+, l'àrea d'influència del partit predomina sobre el sector més sènior, dels quals ha aconseguit a totes les eleccions excepte a les de 2020 el suport més gran de tots els rangs. Cal destacar com el suport del grup d'edat 50-64 ha anat retirant-se elecció rere elecció entre els anys 2002 i 2016; així com el vot més jove resulta mínim. Podem notar com el nínxol electoral tradicional del partit recau sobre la 3a edat, mostrant-se com el suport més gran de la formació no obstant la caiguda a les últimes eleccions. Si mirem ara a l'FG (figura 8), veurem una distribució de suports molt semblant a la de l'FF; amb una clara predominança dels sectors més sènior però d'una forma menys marcada. Cal notar com aquest mostra més èxit que l'anterior entre els sectors de mitjana edat, distribuint més equitativament entre els grups d'entre 35 i els 65+ els seus suports i acurtant les distàncies entre aquests. El GP (figura 9), de forma similar a l'anterior, situa el seu nínxol electoral principal entre els més majors; no obstant la reduïda distància que separa aquest grup de les edats immediatament precedents (35-64), així com una mitjana de vot quasi idèntica entre els més joves.

En contraposició a aquests, l'LP (figura 10) troba una predominança a la mitjana edat (35-49), la qual resulta una constant al llarg de tots els períodes electorals; podent considerar aquest rang com el seu nínxol electoral tradicional. El grup d'edat posterior a aquest (50-64), no obstant en menor mesura i menor estabilitat, mostra també una considerable preferència cap a l'LP; reduint-se aquest a valors semblants entre el grup més sènior i el de 25-34 anys. Juntament amb els laboristes, l'SF (figura 11) ubica el seu públic tradicional entre els adults de 35 i 49 anys; amb una mitjana de vot de més del 35% entre aquests. Resulta necessari destacar com l'hegemonia d'aquest sector s'ha anat reduint amb els anys de forma paral·lela a un augment de l'àrea d'influència del partit sobre les altres faixes d'edat, arribant a les últimes eleccions a obtenir un mínim del 9,4% entre el sector més sènior i un màxim del 28,8% al grup 35-49. Cal també posar atenció sobre l'estabilització que el partit ha aconseguit pel que fa al vot dels grups d'edat més jove i més sènior. Als anys precedents a les eleccions de 2020 s'observava entre aquests una relació aparentment inversament proporcional i polaritzada, però ha acabat per convertir-se en el partit amb la menor distància de percentatge de vot entre aquests grups (2,4%).

Podem destacar diversos punts d'allò que acabem d'observar. En primer lloc, destaca la compartició de l'espai electoral entre l'FF, l'FG i el GP del públic sènior; amb els dos primers emplenant l'espectre de la dreta i l'últim fent-ho amb el centreesquerra. L'altre

espai electoral compartit és el de l'LP i l'SF, formacions situades al costat esquerre del tauler que trobarien el seu nínxol tradicional al grup d'entre 35 i 49 anys. Cal destacar com aquest últim resulta també el partit que, dins dels seus votants, més percentatge de vot ha arreplegat entre els més joves; amb una mitjana de quasi el 9% en contraposició a la resta de partits, dels quals cap arriba al 5%. A les eleccions de 2020, i no obstant l'alta volatilitat que hem analitzat, podem observar generalment un manteniment del públic tradicional per part dels partits observats. Destaca com l'SF és l'únic partit que ha estat capaç d'obtenir una expansió de la seua àrea d'influència electoral; la qual, d'acord amb els apunts abans realitzats, s'hi hauria produït per la presa de vots de partits del seu mateix costat, fet que encaixa amb l'alta volatilitat que trobem dins d'aquest bloc (vegeu taula 4).

Resulta menester posar de manifest com aquesta expansió de l'SF estaria directament relacionada amb l'aproximació de percentatge de vot rebut entre els blocs ideològics, entre els quals observem una reducció de distàncies entre els anys 2002 i 2020 que culmina amb la superació del bloc de l'esquerra per un percentatge mínim (vegeu figura 5). La relació entre aquests elements es fa patent a les últimes eleccions, on l'esquerra ha estat la més votada fins als electors de 50 anys; no arribant la dreta a aconseguir convèncer a més de la meitat dels votants de cap rang d'edat (vegeu figura 6). En eixe sentit, no obstant el manteniment de l'hegemonia dins dels grups sénior, la tendència que afirmem a

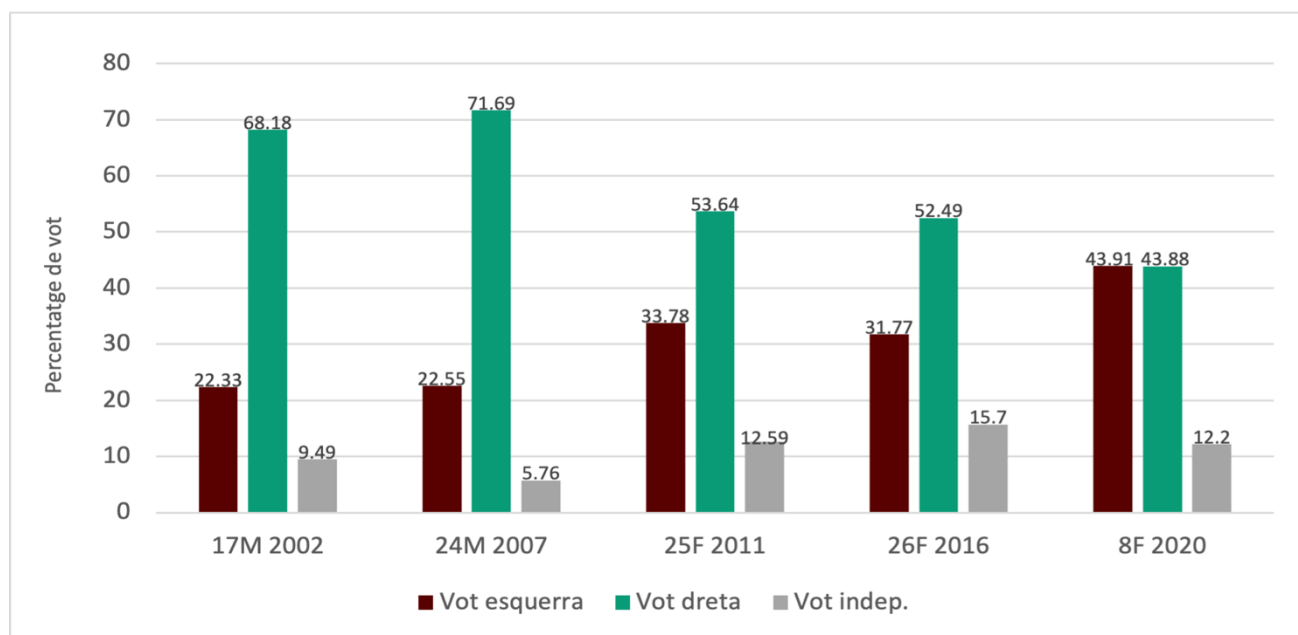

Figura 5. Distribució del vot per bloc ideològic a les eleccions generals irlandeses entre 2002 i 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes mitjançant l'encreuament de les variables "firstpref" i "age" del sondeig a peu d'urna "UCD-RTE-TG4-Irish Times-Ipsos MRBI Exit Poll (INES 2)". S'ha utilitzat el programa R Commander per extraure les dades.

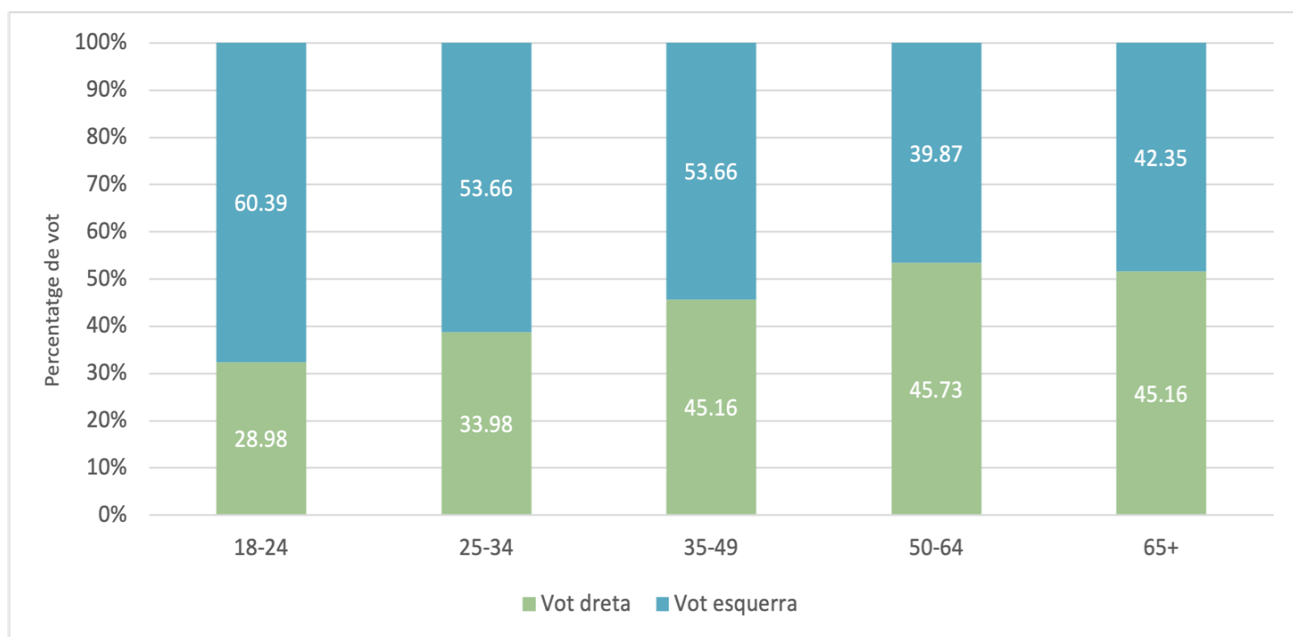

Figura 6. Distribució del vot per bloc ideològic per edat a les eleccions generals irlandeses de 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes mitjançant l'encreuament de les variables "firstpref" i "age" del sondeig a peu d'urna "UCD-RTE-TG4-Irish Times-Ipsos MRBI Exit Poll (INES 2)". S'ha utilitzat el programa R Commander per extraure les dades.

l'electorat irlandés és de diversificació ideològica; amb una gran reducció de l'electorat que es decanta per la dreta. Enllaçant amb aquest fet, trobem com el gran augment del nombre de partits d'esquerres que es presentaren com a candidats l'any 2020 (vegeu McGee, 2019)⁹ connecta amb l'augment dels ENEP i ENLP prèviament esmentat. Aquesta pujada progressiva de la fragmentació parlamentària que ha trencat amb el sistema de "dos partits i mig" emmarca Irlanda dins de la tendència populista europea, la qual estaria aparentment mostrant una diversificació de les preferències a un ritme molt més alt que al segle anterior (Zerka esmentat a De Miguel, 2021). Aquest increment de la distribució electoral i legislativa estaria beneficiant als partits d'esquerres irlandesos, els quals, com podem observar a la taula 6, han duplicat el vot rebut en els últims vint anys; mentre la dreta no ha deixat de baixar des de l'any 2011. Tot veient el reduït flux de renovació de partits d'aquesta, notem com aquest canvi de viratge ideològic cal atribuir-lo a la pèrdua de suports dels dos pilars del bipartidisme, els quals no estarien trobant un reemplaç que òmpliga l'espai i arregleque el vot que el bloc de la dreta està perdent per mitjà d'ells. Alguns autors (Müller i Regan, 2021) indiquen com aquest canvi no seria atribuïble a un canvi dels votants de dreta desencantats, sinó que més aviat estaria relacionat amb el relleu generacional irlandés, el qual, d'acord amb la seua formació superior i condicions socioeconòmiques, mostraria una major tendència a inclinar-se pel bloc de l'esquerra. Aquest fet resulta consistent amb la

⁹ Suposant un total de 9 de les 15 formacions candidates.

baixa volatilitat electoral entre blocs ideològics que hem presentat unes línies més amunt i amb el marc teòric exposat, on s'ha destacat la seua relació amb la joventut.

Cal observar també com aquestes últimes eleccions són en les que hem trobat una desproporcionalitat menor, no arribant al 3%. Posat que aquesta no ha estat la convocatòria amb menor percentatge de vots sense escó, cal atribuir aquest valor a la diversificació dels partits votats; sent aquest l'any que més partits han entrat al Parlament i el que menys distància considerem entre els ENEP i els ENLP. No obstant el suport als grans pilars del bipartidisme s'haja vist reduït amb els anys de forma general, podem destacar com aquest impuls de les formacions minoritàries ha estat donat principalment pels votants d'entre 18 i 34 anys; els quals han disminuït enormement el seu suport a les forces majoritàries i han dividit els suports principalment entre quatre forces a les últimes eleccions (vegeu figures 12 i 13). En eixe sentit, cal destacar com aquest viratge de vot és atribuïble a qüestions que resulten clau de forma particularment intensa entre la joventut com l'habitatge (Burke-Kennedy, 2021; Burke-Kennedy, 2022; Freeman-Powell, 2022; Morgan, 2022), àrea on l'SF era el partit escollit per la majoria d'individus com la formació per la qual més confiança sentien segons enquestes d'opinió com la publicada per l'organisme Red C Live a maig de 2021. A aquest mateix estudi observem com, segons pugem en edat, augmenta el percentatge de confiança en l'FF i sobretot en l'FG a totes les àrees, disminuint la de l'SF.

Conclusions

En primer lloc, les nostres troballes suggereixen que les eleccions generals irlandeses de 2020 han equiparat la República als seus homòlegs europeus, sumant-la a la tendència populista que es mostra amb força entre les potències occidentals. El retrocés dels grans del bipartidisme ha sigut paral·lel a l'ampliació de l'àrea d'influència de l'SF i a una realineació del sistema de partits, el qual pot suposar un precedent a la resta de països europeus. A escala global, es parla de la crisi econòmica de 2008 i la nova esclatxa de la globalització com els impulsors del populisme, que s'acompassen amb una menor afiliació partidista entre els més jòvens i un conseqüent augment de la VE. No obstant la tendència europea siga de caiguda entre les forces d'esquerreres, al cas irlandés veiem l'oposat; en part gràcies a la crisi de l'habitatge del qual l'SF n'ha fet el seu emblema. Tractant-se d'un problema transversal a totes les edats, aquest ha permés l'expansió de l'àrea d'influència de la formació, conseqüència atribuïda per alguns autors a l'èxit de la globalització a Irlanda; país que ha vist un gran augment de la població de forma paral·lela a una radical reducció del volum d'habitatges disponibles. La caiguda de l'FF i l'FG ha comportat diversos

efectes, entre ells, un augment de la proporcionalitat en reduir-se les distàncies entre percentatge d'escons i de vots; així com la reducció del vot dins del bloc de la dreta amb la conseqüent realineació del sistema polític. També destaca la relació amb l'obertura del mercat electoral al bloc esquerre, com així ens ho suggereix l'alta volatilitat que s'ha observat al període entre el 2007 i el 2016 i l'augment de l'oferta de formacions candidates a aquest costat del tauler. El resultat d'aquests esdeveniments connecta amb l'augment de la fragmentació parlamentària que trobem de la mà de la pujada dels ENEP i dels ENLP; la qual es tradueix a un major nombre de partits a les Cambres i a una reducció del nombre màxim d'escons que ha obtingut cada partit, element que reforça encara més aquesta reestructuració d'un espai polític amb una gran distribució de forces.

En segon terme, cal notar com l'alta volatilitat intrabloc i baixa interblocs suggereix com el retrocés de la dreta s'ha d'entendre com una conseqüència del relleu generacional, amb una disminució progressiva de l'hegemonia del vot a aquest bloc. Un important fet a destacar és la reducció de distàncies aconseguida per l'SF entre els votants més joves i els més grans, sent el partit amb menor polarització generacional i, per tant, amb major transversalitat de vot; fet que ha estat atribuït, en part, a la crisi de l'habitatge. No obstant no s'assolisca com la força preferida entre els 65+, ho fa a tota la resta de rangs d'edat, amb una tendència que hem vist créixer al llarg dels anys. En eixe sentit, podem dir com la variable de l'efecte edat ha estat, a falta d'observar-ne la resta, un factor decisiu a les eleccions generals de 2020; així com l'element (o un d'ells) dels que estarien dirigint aquest canvi de viratge entre els votants irlandesos, tràmit el canvi generacional. En últim terme, destaca la necessitat d'analitzar a les futures eleccions de 2025 si la tendència analitzada es continua perpetuant, sent resultat d'un gir ideològic que està penetrant a la societat irlandesa o si es tracta d'un fenomen transitori associat a l'SF i a la crisi de l'habitatge dels últims anys i que es limita a les generacions observades. Notem com enquestes com la presentada per l'organisme Red C Live a gener d'aquest any indicaven com l'SF continuaria amb la seua pujada de popularitat, mantenint-se encara com la força preferida a totes les edats excepte els més grans, situant-lo a únicament un 1% de distància de l'FG.

Bibliografia

- Adler, D. i B. Ansell, (2020) "Housing and populism" a *West European Politics*. Vol. 43, núm. 2, 344-365. Disponible a: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402382.2019.1615322>
- Algan et al, (2017) "The European Trust Crisis and the Rise of Populism" a *Brookings Papers on Economic Activity*. Tardor de 2017, pp. 309-382. Disponible a: <http://www.jstor.org/stable/90019460>
- Aslanidis, P., (2016) "Is Populism an Ideology? A Refutation and a New Perspective" a *Political Studies*. Vol. 64, núm. 1, any 2016, pp. 1-17. Disponible a: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1111/1467-9248.12224>
- Autor et al, (2020) "Importing Political Polarization? The Electoral Consequences of Rising Trade Exposure" a *American Economic Review*. Vol. 110, núm. 10, octubre de 2020, pp. 3139-3183. Disponible a: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.20170011>
- Bartholdi, J. J. i J.B. Orlin, (1991) "Single transferable vote resists strategic voting" a *Social Choice and Welfare*. Vol. 8, núm. 4, octubre de 1991, pp. 341-354. Disponible a: <https://www.jstor.org/stable/41105995>
- Bartlett et al, (2011) *The new face of digital populism*. Demos: Londres.
- Blais, A., (2001) "Measuring strategic voting in multiparty plurality elections" a *Electoral Studies*. Vol. 20, núm. 3, setembre de 2001, pp. 343-352. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261379400000172?via%3Dihub>
- Bodlos, A. i C. Plescia, (2018) "The 2017 Austrian snap election: a shift rightward" a *West European Politics*. Vol. 41, núm. 6, any 2018, pp. 1345-1363. Disponible a: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402382.2018.1429057>
- Brennan, J., (2022) "Rising cost of living hits Irish would-be homebuyers" a *The Irish Times*. 11 d'abril de 2022. Consultat el 14 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/business/economy/rising-cost-of-living-hits-irish-would-be-homebuyers-1.4849341>

- Bunker, K. i P. Navia, (2010) “Explicando la desproporcionalidad en América Latina: magnitud de distrito, malapportionment y fragmentación partidaria” a *Revista Española de Ciencia Política*. Núm 23, juliol de 2010, pp. 81-110. Disponible a : <https://www.researchgate.net/publication/332233707>
- Burke-Kennedy, E., (2021) “Stagnant wages and expensive housing leave young people in Ireland worse off than parents” a *The Irish Times*. 11 de maig de 2021. Consultat el 15 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/business/economy/stagnant-wages-and-expensive-housing-leave-young-people-in-ireland-worse-off-than-parents-1.4560760>
- Burke-Kennedy, E., (2022) “Just 851 homes available to rent nationally as price inflation hits five-year high” a *The Irish Times*. 12 de maig de 2022. Consultat el 15 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/business/economy/just-851-homes-available-to-rent-nationally-as-price-inflation-hits-five-year-high-1.4875848>
- Burke-Kennedy, E. i C. Taylor, (2022), “Employment numbers top 2.5m for the first time” a *The Irish Times*. 17 de febrer de 2022. Consultat el 14 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/business/economy/employment-numbers-top-2-5m-for-the-first-time-1.4805165>
- Cameron, D.R., (2020) “Civil War politics finally ends in Irish parliament: Fianna Fáil & Fine Gael form coalition” a *Yale MacMillan Center*. 29 de juny de 2020. Consultat l’11 d’abril de 2022. Disponible a: <https://macmillan.yale.edu/news/civil-war-politics-finally-ends-irish-parliament-fianna-fail-fine-gael-form-coalition>
- Carroll, R., (2020a) “Sinn Féin declares victory in Irish general election” a *The Guardian*. 11 de febrer de 2020. Consultat el 13 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/world/2020/feb/10/sinn-fein-declares-victory-irish-general-election>
- Carroll, R., (2020b) “Tired of a two-party system, Irish voters have made Sinn Féin mainstream” a *The Guardian*. 9 de febrer de 2020. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/world/2020/feb/09/irish-voters-have-made-sinn-fein-mainstream-election>

- Casal et al, (2017) “The volatility of volatility: Measuring change in party vote shares” a *Electoral Studies*. Vol. 50, desembre de 2017, pp. 142-156. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261379417301087>
- Casullo, M.E., (2014) “¿En el nombre del pueblo? Por qué estudiar el populismo hoy” a *Revista POSTData: Revista de Reflexión y Análisis Político*. Vol. 19, núm. 2, octubre de 2014, pp. 277-313. Disponible a: http://www.scielo.org.ar/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1851-96012014000200001
- Cerulus, L., (2019) “Inside the far right’s Flemish victory” a *POLITICO*. 27 de març de 2019. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.politico.eu/article/inside-the-far-rights-flemish-victory/>
- Conran, J., (2016) “What the heck happened during Ireland’s recent election?” a *The Washington Post*. 3 de maig de 2016. Consultat l’1 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2016/05/03/what-the-heck-is-going-on-with-irelands-recent-election/>
- Collins, S., (2020) “Ireland’s voting system: How does it work and how should I use it?” a *The Irish Times*. 7 de febrer de 2020. Consultat el 31 de març de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/news/politics/ireland-s-voting-system-how-does-it-work-and-how-should-i-use-it-1.4165178>
- Coluzzi, T., (2021) “Sondaggi elettorali: Fratelli d’Italia primo partito tra i giovani, Pd in testa tra gli over 55” a *Fanpage*. 20 d’octubre de 2021. Consultat el 8 d’abril de 2021. Disponible a: <https://www.fanpage.it/politica/sondaggi-elettorali-fratelli-ditalia-primo-partito-tra-i-giovani-pd-in-testa-tra-gli-over-55/>
- Cox, M., (2017) “The Rise of Populism and the Crisis of Globalisation: Brexit, Trump and Beyond” a *Irish Studies in International Affairs*. Vol. 28, any 2017, pp. 9-17. Disponible a: <http://www.jstor.org/stable/10.3318/isia.2017.28.12>
- Cross, W. i L. Young, (2008) “Factors influencing the decision of the young politically engaged to join a political party” a *Party Politics*. Vol. 14, núm. 3, any 2008, pp. 345-369. Disponible a: <https://doi.org/10.1177/1354068807088126>

- Cruz, M., (2015) “España tumba el bipartidismo y deja en el aire el gobierno” a *El Mundo*. 21 de desembre de 2015. Consultat el 4 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.elmundo.es/espana/2015/12/20/5676faa222601d94038b458f.html>
- De Cózar, Á., (2015) “El apoyo de los jóvenes a los partidos clásicos cae en picado” a *El País*. 6 d’abril de 2015. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: https://elpais.com/politica/2015/04/02/actualidad/1428003788_979137.html
- De la Dehesa, G., (2006) *Winners and Losers in Globalization*. Malden: Blackwell Publishing.
- De la Torre, C., (2019) “Is left populism the radical democratic answer?” a *Irish Journal of Sociology*. Vol. 27, núm. 1, any 2019, pp. 64-71. Disponible a: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0791603519827225>
- De Miguel, B., (2021) “Europa se enreda con la fragmentación política” a *El País*. 26 de desembre de 2021. Consultat el 25 de maig de 2022. Disponible a: <https://elpais.com/internacional/2021-12-26/europa-se-enreda-con-la-fragmentacion-politica.html>
- Dunphy, L., (2020) “It’s not very complicated - How Sinn Féin captured the young vote” a *Irish Examiner*. 9 de febrer de 2020. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/opinion/commentanalysis/arid-30980708.html>
- The Irish Times, (2016) “What now for Labour Party after disastrous general election performance?” a *The Irish Times*. 1 d’abril de 2016. Consultat el 7 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/opinion/editorial/what-now-for-labour-party-after-disastrous-general-election-performance-1.2593828>
- Ford, R. i W. Jennings, (2020) “The Changing Cleavage Politics of Western Europe” a *Annual Review of Political Science*. Vol. 23, maig de 2020, pp. 295-314. Disponible a: <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-polisci-052217-104957>
- France24, (2020) “Sinn Fein demands place in Irish government after election surge” a *France24*. 9 de febrer de 2020. Consultat el 4 de maig de 2022. Disponible

a: <https://www.france24.com/en/20200209-sinn-fein-s-surge-in-the-irish-election-leaves-three-parties-tied-exit-poll>

- Freeman-Powell, S., (2022) "Housing fears damaging young people's mental health and affecting life decisions such as whether to have children, research suggests" a *SkyNews*. 9 de febrer de 2022. Consultat el 15 de maig de 2022. Disponible a: <https://news.sky.com/story/housing-fears-damaging-young-peoples-mental-health-and-affecting-life-decisions-such-as-whether-to-have-children-research-suggests-12536914>
- Frieden, J. i S. Walter, (2017) "Understanding the Political Economy of the Eurozone Crisis" a *Annual Review of Political Science*. Vol. 20, any 2017, pp. 371-390. Disponible a: <https://www.annualreviews.org/doi/abs/10.1146/annurev-polisci-051215-023101>
- Gallagher, M., (1991) "Proportionality, disproportionality and electoral systems" a *Electoral Studies*. Vol. 10, núm. 1, març de 1991, pp. 33-51. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/026137949190004C?via%3DiHub>
- Grimaldi, A., (2022) "El voto útil" a *Diario de Sevilla*. 6 de maig de 2022. Consultat el 14 de maig de 2022. Disponible a: https://www.diariodesevilla.es/opinion/articulos/voto-util_0_1681031990.html
- Guiso et al, (2017) "Populism: Demand and Supply" a *IEEF Working Papers Series*. Núm. 1703, febrer de 2017, pp. 1-64. Disponible a: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2924731
- Guildea, A., (2020) "Ireland presents all the conditions for the emergence of a radical right populist party - except there's isn't one" a *The Loop. ECPR's Political Science Blog*. Novembre de 2020. Consultat el 14 d'abril de 2022. Disponible a: <https://theloop.ecpr.eu/ireland-presents-all-the-conditions-for-the-emergence-of-a-radical-right-populist-party-except-there-isnt-one/>
- Hayes, P. i J. Campbell, (2005) *Bloody Sunday: Trauma, Pain & Politics*. Pluto Press: Londres.

- Hermet, G., (2003) “El Populismo como concepto” a *Revista de Ciencia Política*. Vol. XXIII, núm. 1, any 2003, pp. 5-18. Disponible a: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=32423101>
- Hernández-Carr, A., (2011) “La derecha radical populista en Europa: discurso, electorado y explicaciones” a *Reis: Revista Española de Investigaciones Sociológicas*. No. 136, octubre-diciembre de 2011, pp. 141-159. Disponible a: <http://www.jstor.org/stable/23061483>
- Henley, J. i M. Rice-Oxley, (2019) “Europe coming apart before our eyes, say 30 top intellectuals” a *The Guardian*. 25 de gener de 2019. Consultat el 4 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/25/europe-coming-apart-before-our-eyes-say-30-top-intellectuals>
- Hindrichs, B., (2021) “Warum ist die AFD bei jungen menschen im osten so beliebt?” a *Zeit Campus*. 7 de juny de 2021. Consultat el 8 d'abril de 2022. Disponible a: https://www.zeit.de/campus/2021-06/afd-sachsen-anhalt-junge-ostdeutsche-landtagswahl?utm_referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F
- Hinnant, L., (2019) “AP Exclusive: Europe’s far-right wooing the young” a *AP News*. 16 de maig de 2019. Consultat el 14 d'abril de 2022. Disponible a: <https://apnews.com/article/2ad121de58f341f4a21e1de4808aba8f>
- Hobsbawm, E., (1998) *Historia del siglo XX*. Crítica: Buenos Aires.
- Horgan, J., (2022) “What if Sinn Féin actually take office in Ireland?” a *The Irish Post*. 11 de gener de 2022. Consultat el 13 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishpost.com/comment/what-if-sinn-fein-actually-take-office-in-ireland-227799>
- Ivaldi, G., (2020) “Populist Voting in the 2019 European Elections” a *Totalitarismus und Demokratie, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage*. Vol. 17, núm. 1, pp. 67-96. Disponible a: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-02558851/document>
- Johannès, F., (2021) “Comment le Rassemblement national est devenu le premier parti de la génération des 25-34 ans” a *Le Monde*. 5 d'abril de 2021. Consultat el 8 d'abril de 2022. Disponible a: https://www.lemonde.fr/politique/article/2021/04/05/le-rassemblement-national-premier-parti-des-25-34-ans_6075574_823448.html

- Jäger, A. i A. Borrello, (2019) “Is Left Populism the Solution?” a *Jacobin*. 3 de març de 2019. Consultat el 10 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.jacobinmag.com/2019/03/left-populism-mouffe-socialist-strategy>
- Karro, P., (2019) “E-Votes for the Far Right” a *Jacobin*. 24 de març de 2019. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://jacobinmag.com/2019/03/estonia-election-far-right-ekre>
- Kortas, O., (2019) “Poland’s young voters turning to the right” a *DW*. 9 de febrer de 2019. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.dw.com/en/polands-young-voters-turning-to-the-right/a-47439606>
- Laakso, M. i R. Taagepera, (1979) “Effective number of parties: A Measure with Application to West Europe” a *Comparative Political Studies*. Vol. 12, núm. 1, pp. 3-27. Disponible a: <https://escholarship.org/uc/item/703827nv#main>
- Laclau, E., (2010) *La razón populista*. Fondo de Cultura Económica: Buenos Aires.
- Leahy, P., (2021) “Sinn Féin is the government-in-waiting if it can move beyond populism” a *The Irish Times*. 9 d’octubre de 2021. Consultat el 13 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/opinion/sinn-f%C3%A9in-is-the-government-in-waiting-if-it-can-move-beyond-populism-1.4695396>
- Lee, J., (2021) “Sinn Féin are true populists — reform is the only way to defeat them” a *Extra.ie*. 17 d’octubre de 2021. Consultat el 13 d’abril de 2022. Disponible a: <https://extra.ie/2021/10/17/news/politics/john-lee-sinn-fein-are-true-populists>
- Lewis et al, (2018) “Revealed: one in four Europeans vote populist.” a *The Guardian*. 20 de Novembre de 2018. Consultat l’1 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2018/nov/20/revealed-one-in-four-europeans-vote-populist>
- Lewis et al, (2019) “Revealed: the rise and rise of populist rhetoric.” a *The Guardian*. 6 de març de 2019. Consultat l’1 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2019/mar/06/revealed-the-rise-and-rise-of-populist-rhetoric>
- López-Roldán, P. i S. Fachelli, (2015) *Metodología de la Investigación Social Cuantitativa*. UAB: Barcelona.

- Lorente, J., (2017) *La ideología política de los jóvenes en Europa: cambios generacionales y pautas de voto (1981-2010)*. Tesis doctoral. Universidad Autónoma de Madrid. Disponible a: https://repositorio.uam.es/bitstream/handle/10486/678476/lorente_fontaneda_javier.pdf?sequence=1
- Magnani, A., (2018) “Perché i giovani hanno votato M5S e Lega (e lo rifarebbero ancora)” a *Il Sole 24 ore*. 17 de maig de 2018. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.ilsole24ore.com/art/perche-i-giovani-hanno-votato-m5s-e-lega-e-rifarebbero-ancora-AEXqWmmE>
- Marcos, M. i G. Mera, (2018) “Migración, vivienda y desigualdades urbanas: condiciones socio-habitacionales de los migrantes regionales en Buenos Aires” a *Revista INVI*. Vol. 33, núm. 92, maig de 2018, pp. 53-86. Disponible a: https://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718-83582018000100053
- Marsh, M. i S. Mikhaylov, (2012) “Economic voting in a crisis: The Irish election of 2011” a *Electoral Studies*. Vol. 31, núm. 3, setembre de 2012, pp. 478-484. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261379412000315>
- Marsh et al, (2017) *A conservative revolution?* OUP Oxford: Oxford.
- Mazzolini, S., (2019) “La apuesta por un populismo de izquierda” a *Nueva Sociedad*. Núm. 281, maig-juny de 2019. Disponible a: <https://nuso.org/articulo/la-apuesta-por-un-populismo-de-izquierda/>
- McDonald, H., (2011) “Fianna Fáil becomes party that dare not speak its name” a *The Guardian*. 10 de febrer de 2011. Consultat el 7 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/world/blog/2011/feb/10/fianna-fail-becomes-party-dare-not-speak-its-name>
- McDonald, K., (2020) “Sinn Féin’s surge is not populism – it’s just an old-fashioned desire for change” a *iNews*. 10 de febrer de 2020. Consultat el 7 d’abril de 2022. Disponible a: <https://inews.co.uk/news/politics/sinn-feins-surge-is-not-populism-its-just-an-old-fashioned-desire-for-change-396227>

- McGee, H., (2019) "Launch of Rise means Ireland's political left now has 15 groups and parties" a *The Irish Times*. 30 de setembre de 2019. Consultat el 26 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/news/politics/launch-of-rise-means-ireland-s-political-left-now-has-15-groups-and-parties-1.4035496>
- McGreevy, R., (2020a) "Fianna Fáil and Fine Gael: From Civil War enemies to modern-day partners" a *The Irish Times*. 18 d'abril de 2020. Consultat l'11 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/news/politics/fianna-f%C3%A1il-and-fine-gael-from-civil-war-enemies-to-modern-day-partners-1.4232548>
- McGreevy, R., (2020b) "Historic coalition agreement ends almost a century of Civil War politics" a *The Irish Times*. 27 de juny de 2020. Consultat el 27 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/news/ireland/irish-news/historic-coalition-agreement-ends-almost-a-century-of-civil-war-politics-1.4290514>
- Michelin, V., (2022) "Présidentielle 2022 : pour qui votent les jeunes de 18 à 24 ans?" a *TF1 Info*. 6 d'abril de 2022. Consultat el 8 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.tf1info.fr/politique/presidentielle-2022-pour-qui-votent-les-jeunes-de-18-a-24-ans-macron-le-pen-melenchon-zemmour-jadot-hidalgo-pecresse-2215851.html>
- Milner, H.V., (2021) "Voting for Populism in Europe: Globalization, Technological Change, and the Extreme Right" a *Comparative Political Studies*. Vol. 54, núm. 13, març de 2021, pp. 2267-2285. Disponible a: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0010414021997175>
- Miranda, D., (2019) "Por un populismo de izquierda, de Chantal Mouffe" a *Revista Realidad*. Núm. 154, juliol-desembre de 2019, pp. 149-154. Disponible a: <https://revistas.uca.edu.sv/index.php/realidad/article/view/3133>
- Mols, F. i J. Jetten, (2020) "Understanding Support for Populist Radical Right Parties: Toward a Model That Captures Both Demand-and Supply-Side Factors" a *Frontiers in Communication*. Vol. 5, octubre de 2020, pp. 1-13. Disponible a: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fcomm.2020.557561/full>
- Morgan, G., (2022) "House prices soaring by €100 a day as property heats up to boom-time levels" a *Independent.ie*. 28 de març de 2022. Consultat el 16 de maig de 2022. Disponible a: <https://www.independent.ie/business/personal->

[finance/property-mortgages/house-prices-soaring-by-100-a-day-as-property-heats-up-to-boom-time-levels-41493411.html](https://www.fox.com/finance/property-mortgages/house-prices-soaring-by-100-a-day-as-property-heats-up-to-boom-time-levels-41493411.html)

- Morrillo, I., (2022) “Vox consolida su crecimiento en el voto joven, punto débil del bipartidismo” a *El Confidencial*. 23 de gener de 2022. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: https://www.elconfidencial.com/espana/andalucia/2022-01-23/vox-consolida-crecimiento-voto-joven_3362665/
- Mudde, C., (2019) “Why copying the populist right isn’t going to save the left” a *The Guardian*. 14 de maig de 2019. Consultat el 4 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.theguardian.com/news/2019/may/14/why-copying-the-populist-right-isnt-going-to-save-the-left>
- Murphy, M.C., (2020) “Ireland’s Populists Are Not Really Populist” a *Foreign Policy*. 14 de febrer de 2020. Consultat el 7 d’abril de 2022. Disponible a: <https://foreignpolicy.com/2020/02/14/ireland-elections-sinn-fein-populism/>
- Müller, J-W., (2017) *What is Populism?* Penguin: Londres.
- Müller, S. i A. Regan, (2021) “Are Irish voters moving to the left?” a *Irish Political Studies*. Vol. 36, núm. 4, any 2021, pp. 535-555. Disponible a: <https://doi.org/10.1080/07907184.2021.1973737>
- Noury, A. i G. Roland, (2020) “Identity Politics and Populism in Europe” a *Annual Review of Political Science*. Vol. 23, maig de 2020, pp. 421-439. Disponible a: <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-polisci-050718-033542>
- O’Neill, T., (2021) “Left-Wing Prospects: A Sinn Féin Model” a *Brown Political Review*. 16 de març de 2021. Consultat el 20 de maig de 2022. Disponible a: <https://brownpoliticalreview.org/2021/03/left-wing-prospects-a-sinn-fein-model/>
- O’Leary, N., (2021) “Across Europe, rising housing costs threaten political upheaval” a *The Irish Times*. 23 de desembre de 2021. Consultat el 7 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/news/world/europe/across-europe-rising-housing-costs-threaten-political-upheaval-1.4761006>
- O’Toole, F., (2020) “Ireland’s shock poll result was a vote against the success of globalisation” a *The Guardian*. 16 de febrer de 2020. Consultat el 14 d’abril de 2022.

Disponible a: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/feb/16/even-as-ireland-economy-booms-sinn-fein-win-is-bitter-cry-for-equality>

- Parvin, P., (2017) “Democracy Without Participation: A New Politics for a Disengaged Era” a *Res Publica*. Vol. 24, desembre de 2017, pp. 31-52. Disponible a: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11158-017-9382-1>
- Passari, E., (2020) “The Great Recession and the Rise of Populism” a *Review of European Economic Policy*. Vol. 55, núm. 1, gener-febrer de 2020, pp. 17-21. Disponible a: <https://www.intereconomics.eu/pdf-download/year/2020/number/1/article/the-great-recession-and-the-rise-of-populism.html>
- Pedersen, M.N., (1997) “The dynamics of European party systems” a *European Journal of Political Research*. Vol. 31, febrer de 1997, pp. 83-98. Disponible a: <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1006878715574>
- Rama, J. i G. Cordero, (2018) “Who are the losers of the economic crisis? Explaining the vote for right-wing populist parties in Europe after the Great Recession” a *Revista Española de Ciencia Política*. Vol. 48, pp. 13-43. Disponible a: https://redib.org/Record/oai_articulo1879347-who-losers-economic-crisis-explaining-vote-rightwing-populist-parties-europe-after-great-recession
- Reidy, T. i J. Suiter, (2018) “Who is the populist Irish voter?” a *Journal of the Statistical and Social Inquiry Society of Ireland*. Vol. XLVI, any 2018, pp. 117-131. Disponible a: <http://www.tara.tcd.ie/handle/2262/82173>
- Roche, B., (2021) “Housing is *number one* crisis facing young people – Taoiseach” a *The Irish Times*. 9 de maig de 2021. Consultat el 7 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/news/politics/housing-is-number-one-crisis-facing-young-people-taoiseach-1.4559764>
- Ryan, Ó., (2020) “Sinn Féin is the most popular party among all age groups up to 65” a *TheJournal.ie*. 9 de febrer de 2020. Consultat el 8 d’abril de 2022. Disponible a: <https://www.thejournal.ie/sinn-fein-most-popular-party-age-groups-4998864-Feb2020/>

- Salmorán, M. De G., (2017) "Populismo: una ideología antidemocrática" a *Teoría Política. Nuova serie Annali*. Vol. 7, any 2017, pp. 127-154. Disponible a: <https://journals.openedition.org/tp/pdf/533>
- Sartori, G., (2012) *Partidos y sistemas de partido*. Madrid: Alianza Editorial.
- Slomp, H., (2011) *Europe, A Political Profile: An American Companion to European Politics, Vol. 1*. ABC-Ciclo: Oxford.
- Spain, J., (2020) "Populism drove Sinn Féin to surge" a *Irish Central*. 4 de març de 2020. Consultat el 7 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishcentral.com/opinion/others/populism-sinn-fein-surge>
- Symonds, A., (2020) "Why Don't Young People Vote, and What Can Be Done About It?" a *The New York Times*. 8 d'octubre de 2020. Consultat el 13 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.nytimes.com/2020/10/08/upshot/youth-voting-2020-election.html>
- Taylor, C., (2020) "Housing is Ireland's biggest economic and social emergency. Can we fix it?" a *The Irish Times*. 25 de gener de 2020. Consultat el 7 d'abril de 2022. Disponible a: <https://www.irishtimes.com/life-and-style/homes-and-property/housing-is-ireland-s-biggest-economic-and-social-emergency-can-we-fix-it-1.4149261>
- Tideman, N., (1995) "The Single Transferable Vote" a *The Journal of Economic Perspectives*. Vol. 9, núm. 1, inviern de 1995, pp. 27-38. Disponible a: <https://www.jstor.org/stable/2138352?origin=JSTOR-pdf>
- Waldron, R. i D. Redmond, (2016) "Stress in suburbia: counting the costs of Ireland's property crash and mortgage arrears crisis" a *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*. Vol. 107, núm. 4, agost de 2016, pp. 484-501. Disponible a: <https://pure.qub.ac.uk/en/publications/stress-in-suburbia-counting-the-costs-of-irelands-property-crash->
- Waldron, R., (2021) "Housing, place and populism: Towards a research agenda" a *EPA: Economy and Space*. Vol. 53, núm. 5, pp. 1219-1229. Disponible a: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0308518X211022363>

Annex

	17M 2002	24M 2007	25F 2011	26F 2016	8F 2020
Fianna Fáil (FF)	770.748 (41,48%)	858.565 (41,56%)	387.358 (17,45%)	519.353 (24,35%)	484.315 (22,18%)
	81 escons (48,40%)	77 escons (46,67%)	19 escons (11,52%)	44 escons (28%)	37 escons (23%)
Fine Gael (FG)	417.619 (22,48%)	564.428 (27,32%)	801.628 (36,1%)	544.230 (25,52%)	455.568 (20,86%)
	54 escons (18,67%)	51 escons (30,91%)	76 escons (46,06%)	49 escons (31%)	35 escons (22%)
Labour Party (LP)	200.130 (10,77%)	209.175 (10,13%)	431.796 (19,45%)	140.893 (6,61%)	95.582 (4,38%)
	20 escons (12,65%)	20 escons (12,12%)	37 escons (22,42%)	7 escons (4%)	6 escons (4%)
Sinn Féin (SF)	121.020 (6,51%)	143.410 (6,94%)	220.661 (9,94%)	295.313 (13,85%)	535.573 (24,53%)
	5 escons (3,01%)	4 escons (2,42%)	14 escons (8,48%)	23 escons (15%)	37 escons (23%)
Green Party (GP)	71.470 (3,85%)	96.936 (4,69%)	41.039 (1,85%)	57.997 (2,72%)	155.695 (7,13%)
	6 escons (3,61%)	6 escons (3,64%)	0 escons	2 escons (1%)	12 escons (8%)
Independents	176.305 (9,49%)	118.951 (5,76%)	279.459 (12,59%)	334.814 (15,7%)	266.353 (12,2%)
	13 escons (7,83%)	5 escons (3,03%)	15 escons (9,09%)	19 escons	19 escons (12%)
The Workers Party (WP)	4.012 (0,22%)	3.026 (0,15%)	3.056 (0,14%)	3.242 (0,15%)	1.195 (0,05%)
Progressive Democrats (PD)	73.628 (3,96%)	56.396 (2,73%)			
	8 escons (4,82%)	2 escons (1,21%)			
Socialist Party (SP)	14.896 (0,8%)	13.218 (0,64%)	26.770 (1,21%)		
	1 escó (0,8%)		2 escons (1,21%)		
Christian Solidarity Party (CSP)	4.741 (0,26%)	1.705 (0,08%)	2.102 (0,09%)		
Socialist Workers Party (SWP)	3.333 (0,18%)	0 (0%)	0 (0%)		
South Kerry Indep Alliance (SKIA)			4.939 (0,22%)		
Catholic Democrats (TNP)				2.013 (0,09%)	
Fis Nua (FN)				1.224 (0,06%)	
Direct Democracy Ireland (DDI)				6.481 (0,3%)	
Communist Party Ireland (CPI)				185 (0,01%)	
People Before Profit (PBP)			21.551 (0,97%)	84.168 (3,95%)	57.420 (2,63%)
			2 escons (1,21%)	6 escons (4%)	5 escons (3%)
Social Democrats (SD)				64.094 (3,01%)	63.397 (2,9%)
				3 escons (2%)	6 escons (4%)
Renua Ireland (RI)				46.552 (2,18%)	5.473 (0,25%)
Independents For Change (I4C)				1.365 (1,47%)	8.421 (0,39%)
				4 escons (3%)	1 escó (1%)
Irish Democratic Party (IDP)				971 (0,05%)	2.611 (0,12%)
Aontú					41.575 (1,9%)
					1 escó (1%)
Irish Freedom Party (IFP)					5.495 (0,25%)
The National Party (TNP)					4.733 (0,22%)
United People (UP)					43 (0%)
Vots nuls	20.707 (1,10%)	19.435 (0,93%)	22.817 (1,02%)	18.398 (0,86%)	17.703 (0,80%)
Participació electoral	1.857.902 (62,57%)	2.065.10 (67,03%)	2.220.359 (69,90%)	2.151.293 (65,09%)	2.183.489 (62,71%)

Taula 6.. Distribució del vot als diferents partits polítics entre les eleccions generals a la Dáil Éireann de 2002 a 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes al lloc oficial del Parlament irlandès.

Àrea d'influència electoral de cada partit entre els anys 2002 i 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de les respostes obtingudes a la pregunta B14IE "Quin partit votares a les últimes eleccions" creuades amb la variable de l'edat de l'estudi de l'European Social Survey del Norwegian Social Science Data Services per a les eleccions entre 2002 i 2016. Les de 2020 s'han extret a partir de l'encreuament de les variables "firstpref" i "age" del sondeig a peu d'urna "UCD-RTE-TG4-Irish Times-Ipsos MRBI Exit Poll (INES 2)". S'ha utilitzat el programa R Commander per extraure les dades:

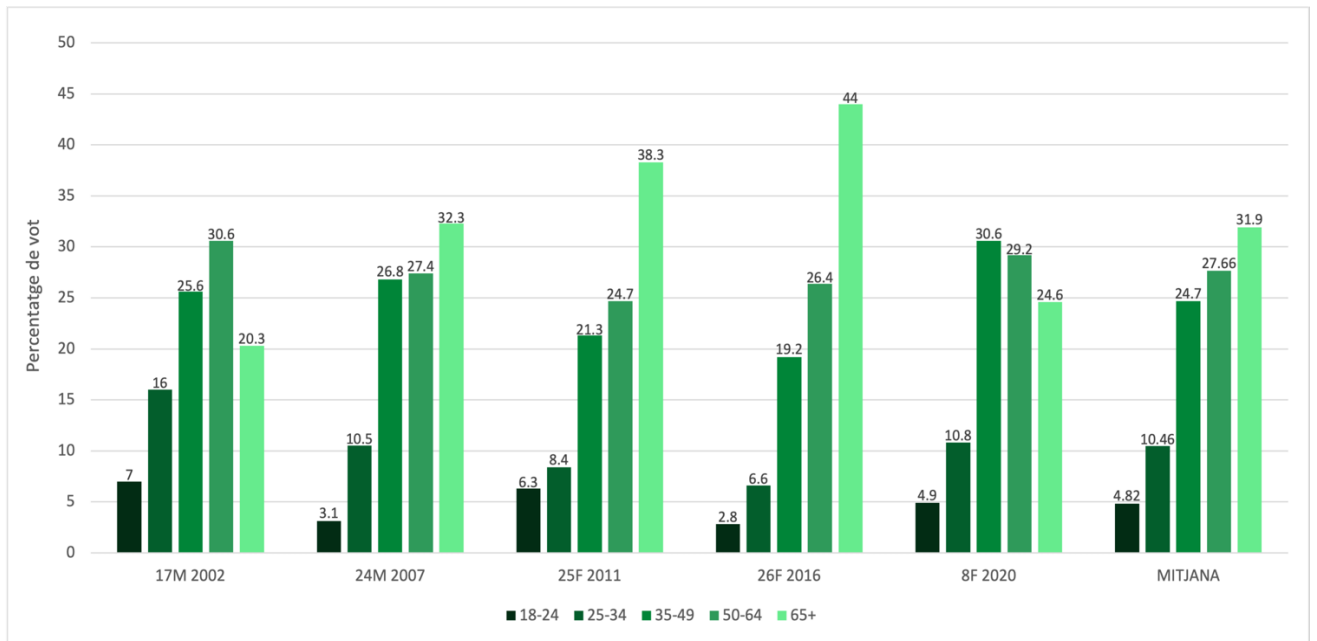

Figura 7. Evolució del volum de votants al Fianna Fáil per estrat d'edat entre 2002 i 2020.

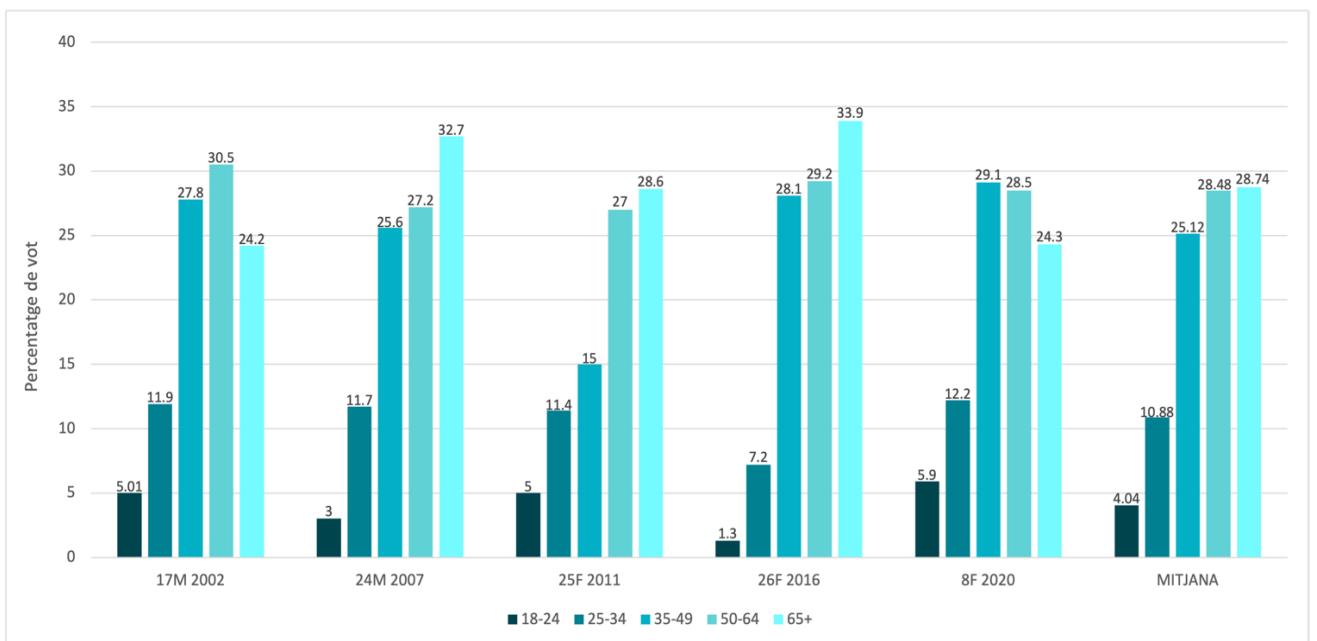

Figura 8. Evolució del volum de votants al Fine Gael per estrat d'edat entre 2002 i 2020.

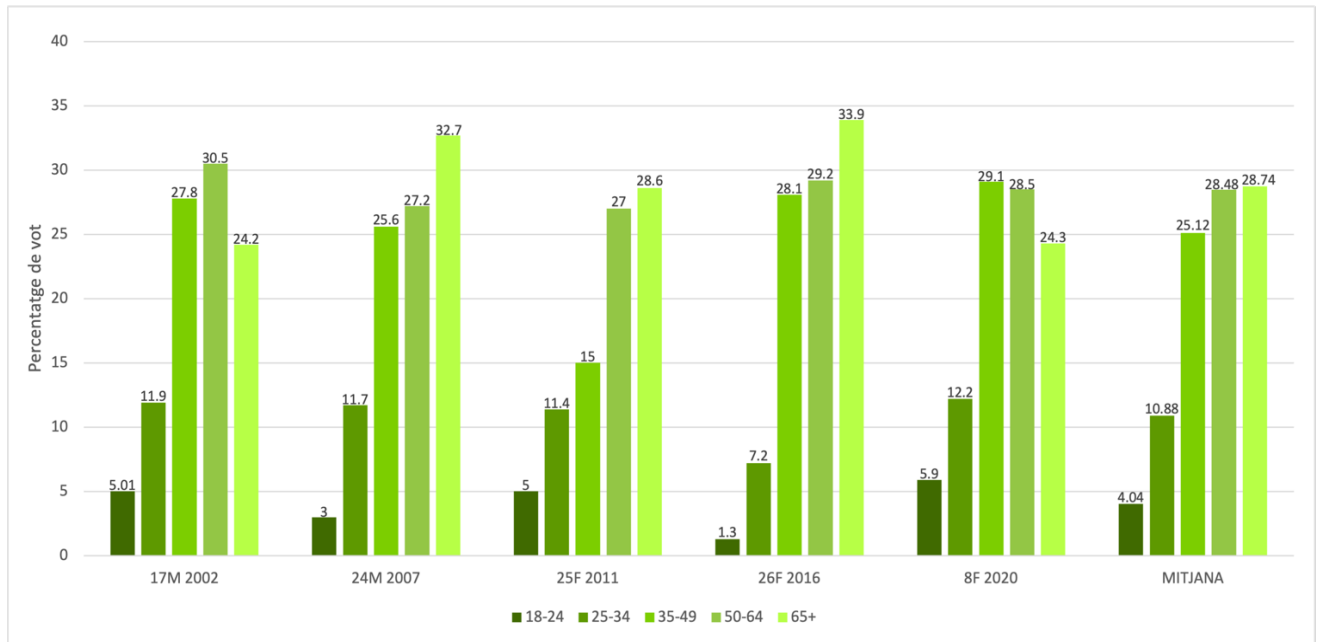

Figura 9. Evolució del volum de votants al Green Party per estrat d'edat entre 2002 i 2020.

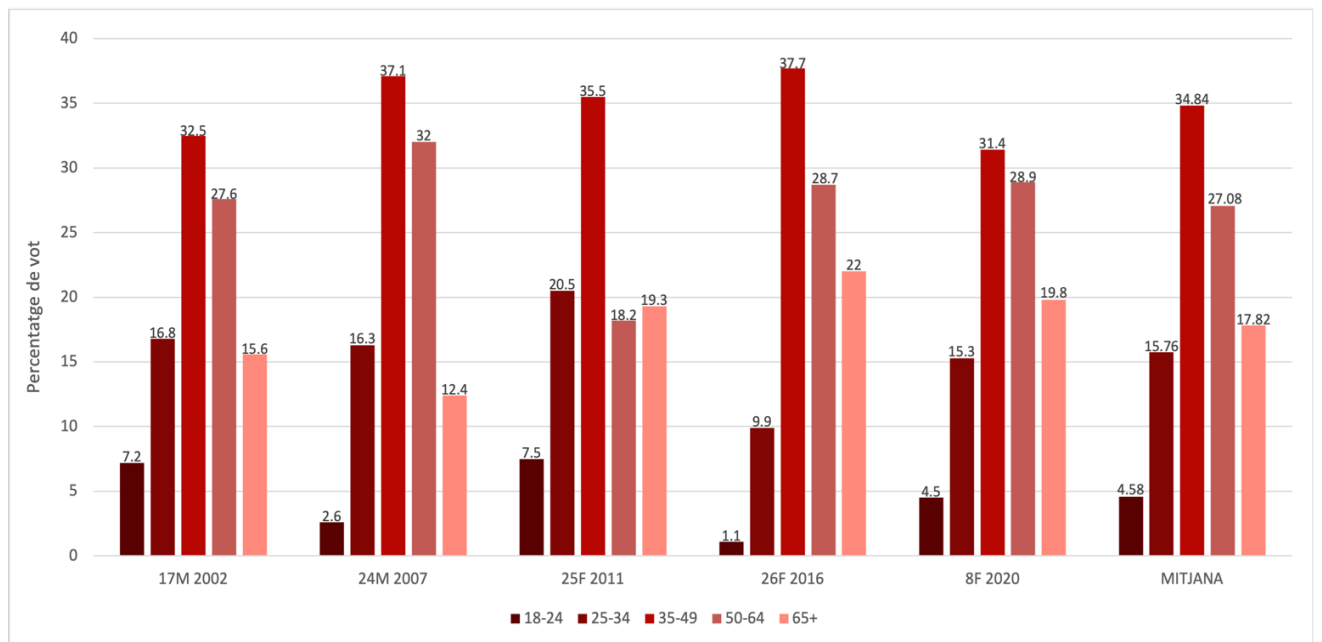

Figura 10. Evolució del volum de votants al Labour Party per estrat d'edat entre 2002 i 2020.

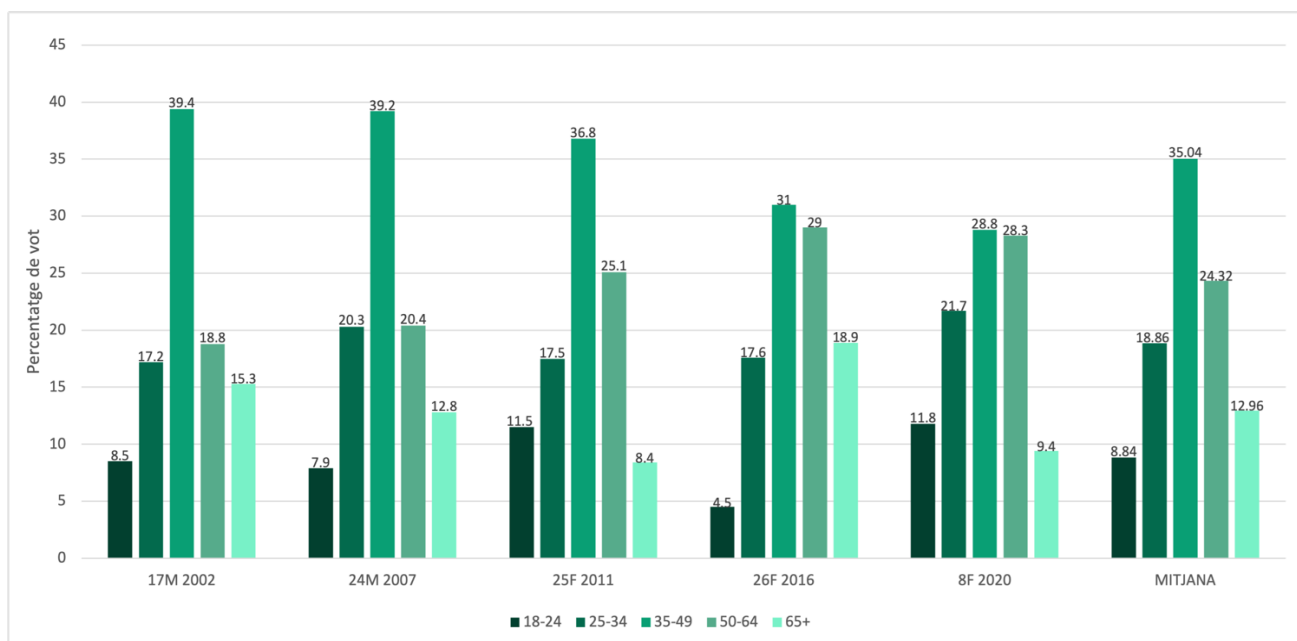

Figura 11. Evolució del volum de votants al Sinn Féin per estrat d'edat entre 2002 i 2020.

Vot per edat a cada partit entre les eleccions de 2002 i 2020. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes a través de la pregunta B14IE “Quin partit votares a les últimes eleccions” creuades amb la variable de l’edat de l’estudi de l’European Social Survey del Norwegian Social Science Data Services per a les eleccions entre 2002 i 2016. Les dades de 2020 s’han extret a partir de l’encreuament de les variables “firstpref” i “age” del sondeig a peu d’urna “UCD-RTE-TG4-Irish Times-Ipsos MRBI Exit Poll (INES 2)”. S’ha utilitzat el programa R Commander per extraure les dades:

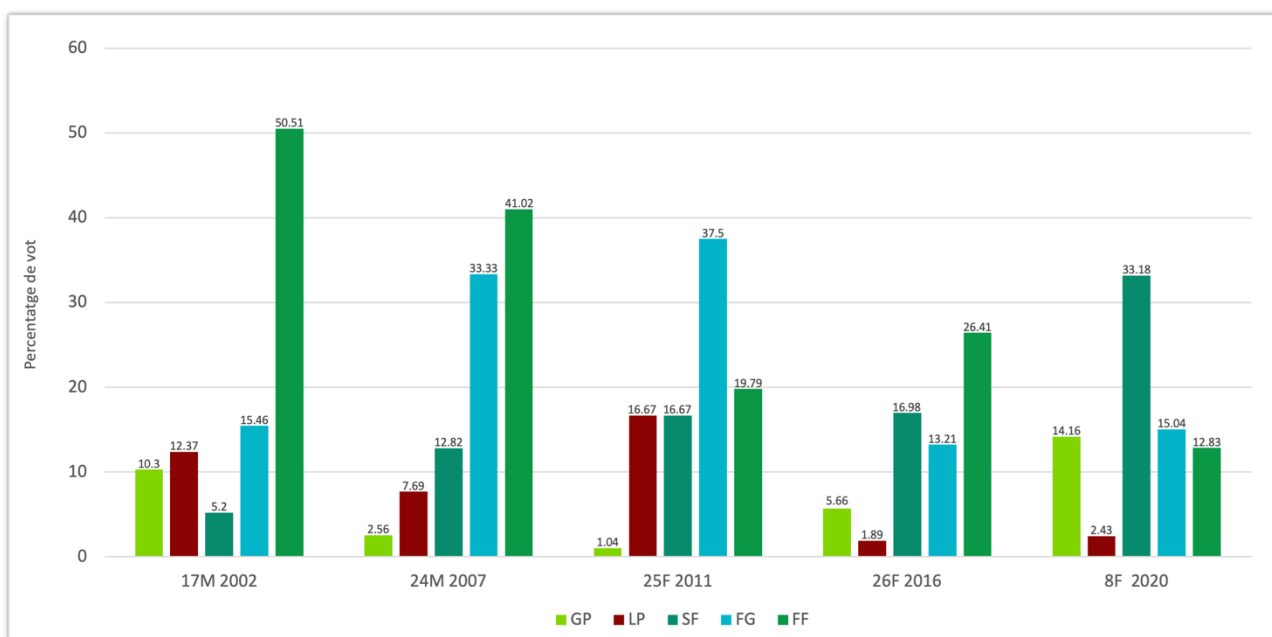

Figura 12. Evolució del vot entre els votants d'entre 18 i 24 anys als principals partits entre 2002 i 2020.

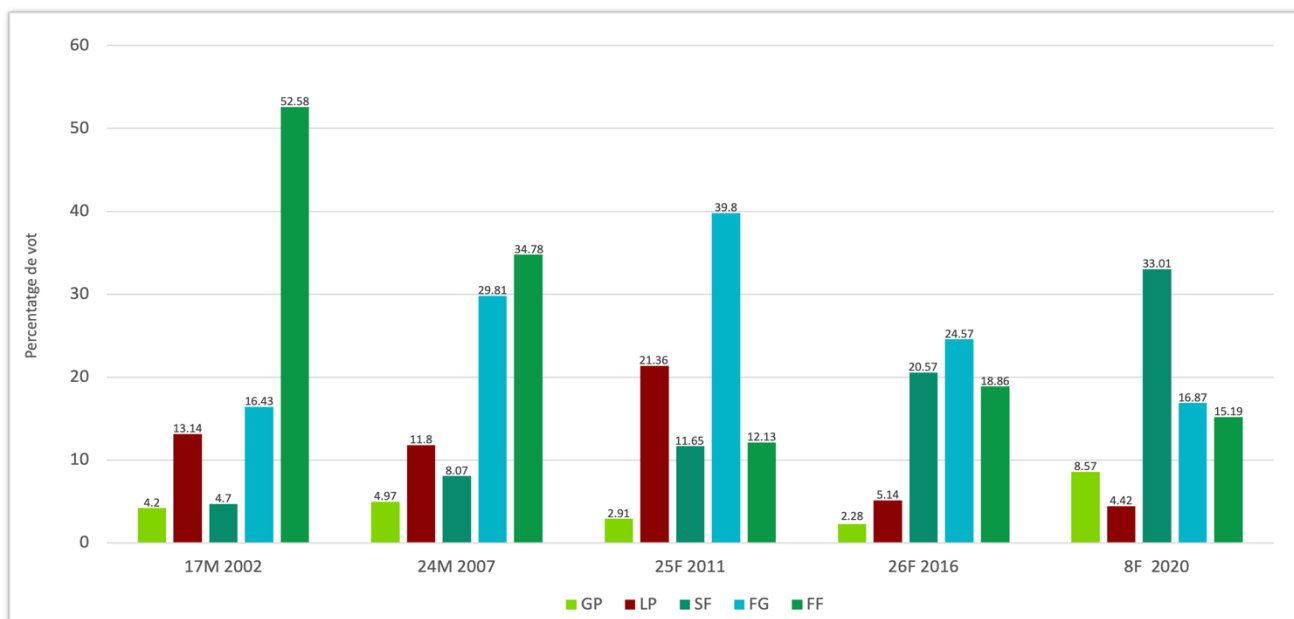

Figura 13. Evolució del vot entre els votants d'entre 25 i 34 anys als principals partits entre 2002 i 2020.

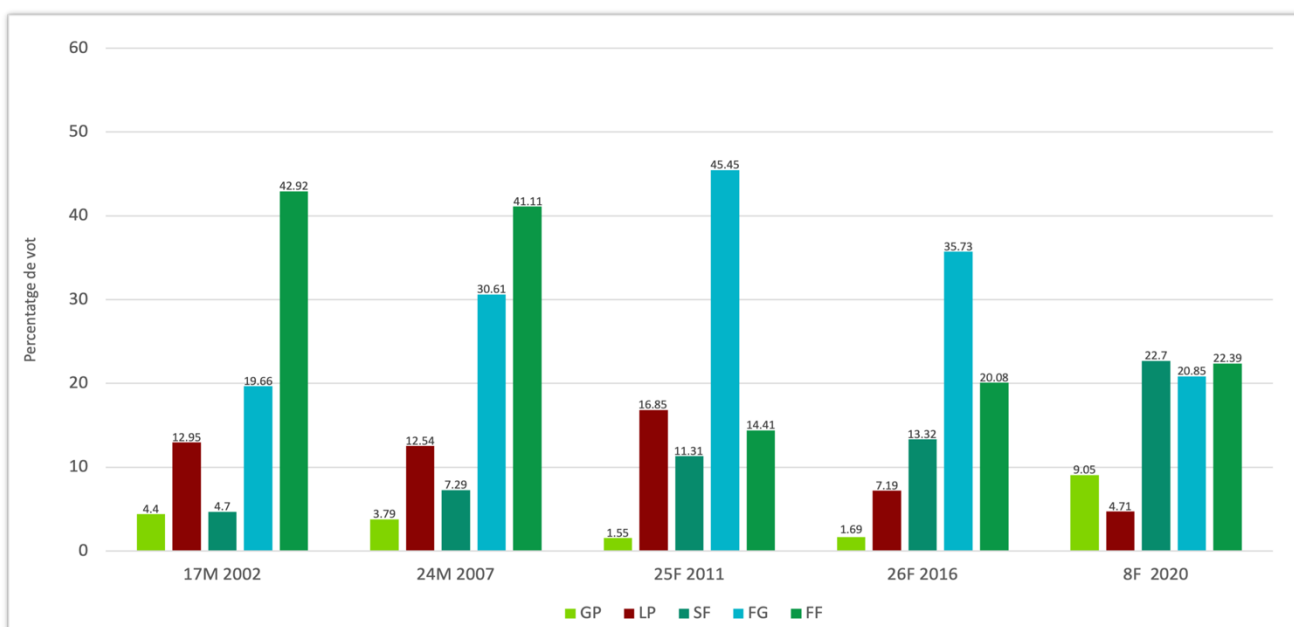

Figura 14. Evolució del vot entre els votants d'entre 35 i 49 anys als principals partits entre 2002 i 2020.

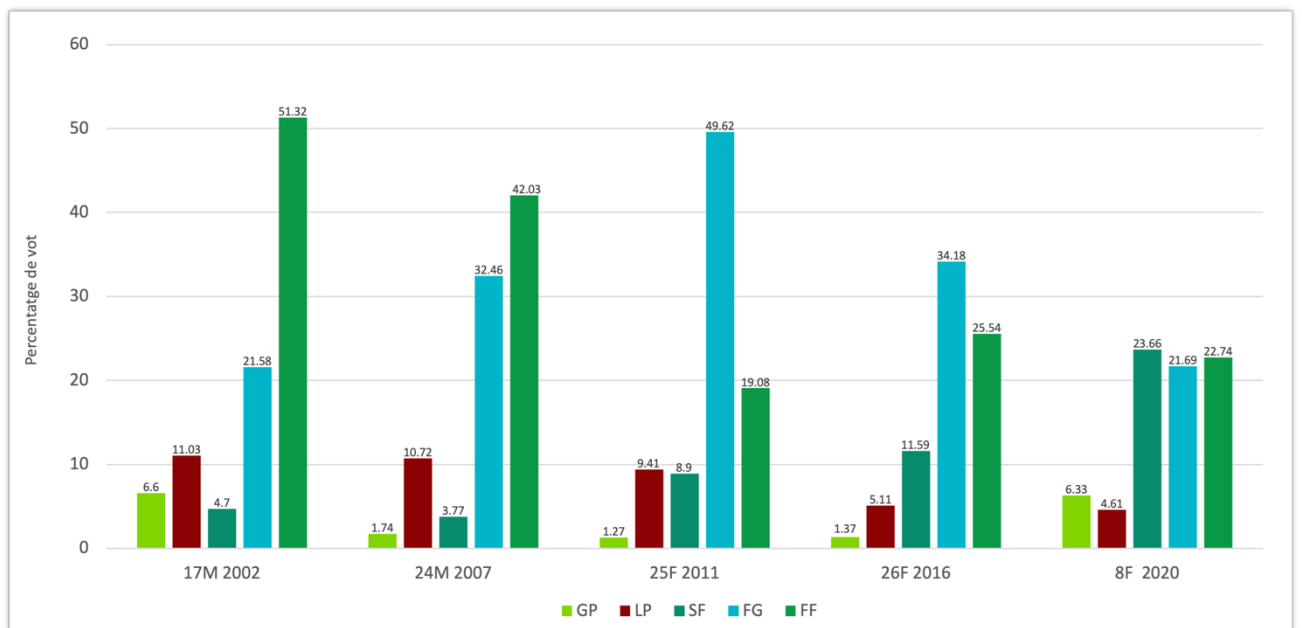

Figura 15. Evolució del vot entre els votants d'entre 50 i 64 anys als principals partits entre 2002 i 2020.

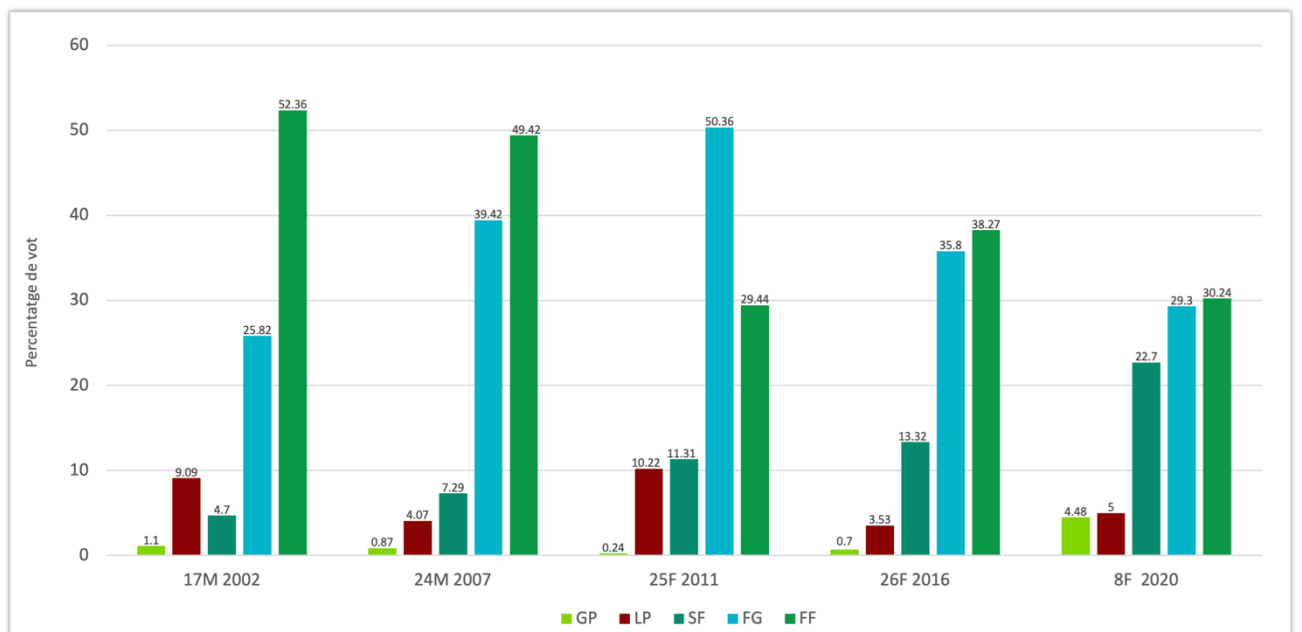

Figura 16. Evolució del vot entre els votants de 65+ anys als principals partits entre 2002 i 2020.